

- **rozhodnutí České národní banky č.j. 2017/108743/570 ze dne 4. srpna 2017, spisová značka Sp/2016/439/573**

Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 4. srpna 2017
Č.j.: 2017/108743/570
Ke sp. zn. Sp/2016/439/573
Počet stran: 36

Československé úvěrní družstvo
IČO: 649 46 851
Gočárova třída 312/52
500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí

ROZHODNUTÍ

Česká národní banka (dále jen „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“), příslušný orgán podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013, o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále též jen „Nařízení“) a orgán dohledu nad činností spořitelních a úvěrních družstev dle zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSÚD“), dále provedeným vyhláškou České národní banky č. 163/2014., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „Vyhláška“) rozhodla ve správním řízení vedeném podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též jen „přestupkový zákon“), pod spis. zn. Sp/2016/439/573 zahájeném dne 13.3.2017, doručením oznámení o zahájení správního řízení, č.j. 2017/36897/570, s Československým úvěrním družstvem, IČO: 649 46 851, Gočárova třída 312/52, 500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí, právně zastoupenou [REDAKCE], advokátem registrovaným pod ev. č. ČAK [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], takto:

A.

Družstevní záložna Československé úvěrní družstvo, IČO: 649 46 851, Gočárova třída 312/52, 500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí tím, že od dne 10.11.2012 do dne 29.2.2016

- 1. nestanovila konkrétní postupy pro účely ověřování informací od žadatele o úvěr;**

2. nezajistila evidenci realizovaných výjimek z postupů stanovených vnitřními předpisy ani sledování a vyhodnocování dopadů poskytnutých výjimek na rizikový profil úvěrového portfolia;
3. nezajistila, aby k čerpání úvěru nedošlo bez splnění schválených podmínek pro uvolnění prostředků ve prospěch protistrany;
4. nezavedla proces monitorování obchodů v průběhu jejich trvání, který by umožnil průběžnou aktualizací nebo sběrem nových relevantních a spolehlivých informací včas identifikovat změny ve finanční a ekonomické situaci (bonitě) dlužníka a v míře podstupovaného rizika, a to tak, aby součástí procesu monitorování obchodů v průběhu jejich trvání bylo i vyhodnocování plnění (smluvních i zákonných) podmínek ze strany dlužníka a aby proces monitorování obchodů bylo možné rekonstruovat;

t e d y n e s p l n i l a

povinnost stanovenou v příkaze České národní banky ze dne 1.8.2012, č.j. 2012/7347/570,

č í m ž s e d o p u s t i l a

správního deliktu podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do 5.10.2016,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 27b odst. 4 písm. c) ZSÚD ve znění účinném do 5.10.2016 pokuta ve výši 2 000 000 Kč (slovy dva miliony korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

B.

Za nedostatky v činnosti družstevní záložny Československé úvěrní družstvo, IČO: 649 46 851, Gočárova třída 312/52, 500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí zjištěné v oblasti řízení úvěrového rizika se ve smyslu ustanovení § 28 odst. 1 ZSÚD

u k l á d á,

aby družstevní záložna Československé úvěrní družstvo, IČO: 649 46 851, Gočárova třída 312/52, 500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí, podle ustanovení § 28 odst. 2 písm. a) bod 1 ZSÚD od 1.1.2018 udržovala kapitál nad minimální úroveň požadavků na kapitál podle čl. 92 Nařízení a požadavků na kapitálové rezervy podle tohoto zákona ve výši odpovídající kapitálovému požadavku 3,5 % z celkového objemu rizikové expozice podle čl. 92 odst. 3 Nařízení.

C.

Pro ostatní nedostatky v činnosti, pro které bylo správní řízení spis. zn. Sp/2016/439/573 s družstevní záložnou Československé úvěrní družstvo, IČO: 649 46 851, Gočárova třída 312/52, 500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí, dne 13.3.2017 doručením oznámení o zahájení správního řízení, č.j. 2017/36897/570, zahájeno, se správní řízení zastavuje.

D.

Československé úvěrní družstvo, IČO: 649 46 851, Gočárova třída 312/52, 500 02 Hradec Králové - Pražské Předměstí, se podle ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky 112/2017 Sb., ukládá náhrada nákladů řízení, které vyvolala porušením své právní povinnosti, ve výši 1 000 Kč (slovy jeden tisíc korun českých). Paušální náhradu nákladů řízení je výše uvedená společnost povinna zaplatit do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet České národní banky vedený u České národní banky, č. 115-69193891/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

ODŮVODNĚNÍ

Identifikace účastníka řízení

1. Účastník řízení je družstvem, které je na základě povolení působit jako družstevní záložna oprávněno provozovat činnost spořitelního a úvěrního družstva podle ZSÚD. Účastník řízení v průběhu správního řízení dne 1.6.2017 změnil firmu z AKCENTA, spořitelni a úvěrní družstvo na Československé úvěrní družstvo.

Předchozí kontrola a předchozí správní řízení

2. Správní orgán provedl u účastníka řízení předchozí kontrolu, jejímž předmětem bylo mimo jiné řízení úvěrového rizika účastníkem řízení, v období ode dne 18.10.2011 do dne 15.12.2011. Správní orgán vyhotovil o zjištěních učiněných při předchozí kontrole protokol, č.j. 2012/1293/580 (dále též jen „Protokol o předchozí kontrole“)¹. Protokol o předchozí kontrole byl předán účastníkovi řízení dne 10.2.2012. Účastník řízení předložil správnímu orgánu vyjádření ze dne 9.3.2012, kde účastník řízení explicitně uvedl, že proti protokolu o předchozí kontrole nemá žádné námítky.
3. Správní orgán uložil účastníkovi řízení na základě zjištění z přechozí kontroly příkazem ze dne 1.8.2012, č.j. 2012/7347/570 (dále též jen „Příkaz“)², provést nápravu v oblastech (i) řízení úvěrového rizika a rizika koncentrace v souvislosti se stanovením, strategie řízení rizik, přijetím postupů a pravidel při poskytování úvěrů a hodnocením relevantních aspektů při poskytování úvěrů, (ii) řízení úvěrového rizika v souvislosti

¹ Správní spis č.l. 7-43.

² Správní spis č.l. 44-52.

s uvolňováním peněžních prostředků ve prospěch protistrany obchodu, (iii) řízení úvěrového rizika a zajištění předpokladů řádné správy v souvislosti s využíváním technik snižování úvěrového rizika, (iv) řízení úvěrového rizika a v zajištění předpokladů řádné správy a řízení při monitoringu pohledávek v době trvání obchodu. Příkaz nabyl právní moci dne 9.8.2012.

Kontrola činnosti účastníka řízení

4. Správní orgán zahájil dne 7.3.2016 kontrolu činnosti účastníka řízení doručením oznámení o zahájení kontroly č.j. 2016/026932/CNB/580 (dále též jen „Kontrola“). Kontrolu činnosti účastníka řízení na místě správní orgán ukončil dne 10.8.2016. Správní orgán doručil účastníku řízení protokol o zjištěních z této kontroly, č.j. 2016/111110/CNB/580 (dále též jen „Protokol“)³ dne 23.9.2016. Účastník řízení podal dne 7.11.2016 námitky proti Protokolu, které byly vyřízeny dne 25.11.2016.
5. Správní orgán prováděl Kontrolu řízení úvěrového rizika podle stavu ke dni 29.2.2016. Správní orgán zkontroloval v rámci Kontroly vzorek celkem **48 dlužníků (vůči nimž měl účastník řízení 52 pohledávek)**, z toho ke dni 29.2.2016 měl účastník řízení aktivní pohledávky za 47 dlužníky, neboť jedna kontrolou prověřovaná expozice vznikla v březnu 2016⁴.
6. Celková úvěrová angažovanost z titulu prověřovaných pohledávek za předmětnými 48 dlužníky činila k datu 29.2.2016 **609 601 000 Kč**. Ke stejnému datu vykázal účastník řízení úvěry za ostatními osobami⁵ ve výši **1,879 mld. Kč**, kontrolovaný vzorek tedy zahrnoval **32,44 % objemu úvěrového portfolia**.

Průběh správního řízení

7. Správní orgán dne 13.3.2017 zahájil na základě zjištění z Kontroly správní řízení doručením oznámení o zahájení správního řízení⁶.
8. Účastník řízení předložil⁷ dne 29.3.2017 správnímu orgánu oznámení o převzetí právního zastoupení a plnou moc udělenou právnímu zástupci pro toto správní řízení. Účastník řízení zároveň požádal správní orgán o prodloužení lhůty pro vyjádření se k podkladům rozhodnutí do dne 28.4.2017.
9. Správní orgán dne 30.3.2017 sdělil⁸ účastníkovi řízení, že vyčká na vyjádření k oznámení o zahájení správního řízení v navržené lhůtě, do dne 28.4.2017.
10. Účastník řízení zaslal správnímu orgánu dne 28.4.2017 vyjádření k oznámení o zahájení správního řízení (dále jen „Vyjádření ze dne 28.4.2017“)⁹.
11. Usnesením¹⁰ ze dne 11.5.2017 byla účastníkovi řízení určena lhůta 10 pracovních dnů k vyjádření se k podkladům shromážděným ve správním spise.

---

³ Správní spis č.l. 53-142.

⁴ Úvěr byl načerpán v průběhu března 2016.

⁵ Výkaz „FIS40_12_C1, Finanční aktiva podle portfolií a sektorů, část 1“ k 29.2.2016, řádek „Ostatní osoby a sektorově nečleněné pohledávky“

⁶ Správní spis č.l. 152-169.

⁷ Správní spis č.l. 170-175.

⁸ Správní spis č.l. 176-178.

⁹ Správní spis č.l. 184-219.

¹⁰ Správní spis č.l. 227-229.

12. Účastník řízení nahlédl do správního spisu vedeného pod spis. zn. Sp/2016/439/573. Účastník řízení uvedl do protokolu¹¹ o nahlížení do spisu, že požaduje doplnění podkladů do spisu a prodloužení lhůty pro vyjádření se k podkladům do dne 7.6.2017.
13. Správní orgán dne 25.5.2017 reagoval na žádost účastníka řízení sdělením¹², že účastník řízení musí konkrétní podklady označit nebo je předložit správnímu orgánu a že vyčká na vyjádření účastníka řízení v jím navržené lhůtě do dne 7.6.2017.
14. Účastník řízení zaslal dne 7.6.2017 vyjádření k podkladům shromážděným ve správním řízení (dále též jen „Vyjádření ze dne 7.6.2017“)¹³ správnímu orgánu do datové schránky a následně doručil vyjádření spolu s přílohami také na podatelnu správního orgánu.
15. Účastník řízení zaslal dne 18.7.2017 správnímu orgánu vyjádření k aktuální situaci datované dne 12.7.2017 (dále též jen „Vyjádření ze dne 12.7.2017“).¹⁴

A. Nedodržení povinností uložených Příkazem

Relevantní právní úprava

16. Trestnost činu se podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; pozdějšího zákona se použije, je-li to pro pachatele příznivější. Ustanovení § 112 odst. 1 přestupkového zákona stanoví, že na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona a odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.
17. Právní úprava rozhodná pro posouzení jednání účastníka řízení je obsažena v ZSÚD. ZSÚD byl od jednání účastníka řízení, které zakládá jeho odpovědnost za správní delikt, do vydání tohoto rozhodnutí vícekrát novelizován, avšak na základě porovnání jednotlivých znění tohoto zákona v době jednání účastníka řízení do současnosti, správní orgán konstatuje, že zůstala zachována povinnost účastníka řízení řídit se rozhodnutím České národní banky vydaným podle ustanovení § 28 ZSÚD i trestnost porušení této právní povinnosti ve smyslu podřazení porušení právní povinnosti pod kategorii správního deliktu. Rovněž otázka typové závažnosti nahlížení na porušené právní povinnosti nedoznala změny ve prospěch účastníka řízení.
18. Vzhledem ke skutečnosti, že k jednání zakládajícímu odpovědnost účastníka řízení došlo přede dnem nabytí účinnosti přestupkového zákona, a ke skutečnosti, že právní úprava obsažená v přestupkovém zákoně není pro účastníka řízení příznivější, posoudil správní orgán odpovědnost účastníka řízení podle ZSÚD ve znění účinném do dne 5.10.2016, tedy podle právních předpisů ve znění účinném v době kdy byl čin spáchán¹⁵.

---

¹¹ Správní spis č.l. 230-234.

¹² Správní spis č.l. 235-237.

¹³ Správní spis č.l. 240-348.

¹⁴ Správní spis č.l. 349-353.

¹⁵ Protože nedošlo ke změně povahy a obsahu stanovených (dosavadních) správních deliktů, označuje správní orgán v souladu s výše uvedenými zásadami a příslušnými přechodnými ustanoveními zákona o přestupcích

19. Zjistila-li Česká národní banka nedostatky v podnikání družstevní záložny, byla oprávněna podle ZSÚD ve znění účinném do 2.8.2012, podle povahy a závažnosti zjištěného nedostatku,
- a) vyžadovat, aby družstevní záložna ve stanovené lhůtě zjednala nápravu, a to tím, že
    - 1. omezí některé povolené činnosti nebo ukončí nepovolené činnosti ve smyslu povolení nebo nebude provádět některé obchody a operace,
    - 2. omezí distribuční síť, včetně snížení počtu obchodních míst,
    - 3. vymění členy představenstva, kontrolní nebo úvěrové komise družstevní záložny,
    - 4. vymění osoby ve vedení družstevní záložny,
    - 5. svolá členskou schůzi a tato členská schůze projedná Českou národní bankou stanovenou záležitost nebo její návrh,
    - 6. uvede uspořádání, strategie, postupy a mechanismy do souladu s tímto zákonem,
    - 7. přijme přísnější pravidla pro tvorbu opravných položek k aktivům družstevní záložny a rezerv nebo pro stanovení kapitálových požadavků,
    - 8. vytvoří odpovídající výši opravných položek a rezerv,
    - 9. udrží kapitál nad minimální úroveň stanovenou v § 8 odst. 2,
    - 10. omezí pohyblivou složku odměny osob uvedených v § 7a odst. 1 písm. a) bodě 4, pokud není v souladu s udržováním kapitálu podle § 8 a 8a; v takovém případě určí družstevní záložna výši pohyblivé složky procentem z čistého zisku nebo z jiného ukazatele určeného Českou národní bankou,
    - 11. upraví složení kapitálu tak, že nahradí nástroj, který lze v souladu s vyhláškou České národní banky vydanou podle § 8 odst. 929) zahrnout do vedlejšího původního kapitálu, obdobným nástrojem, nebo úměrným zvýšením základního kapitálu, nebo
    - 12. nevyplatí příslušenství, podíl na zisku nebo obdobné plnění vyplývající z nástroje, který lze v souladu s vyhláškou České národní banky vydanou podle § 8 odst. 9 zahrnout do vedlejšího původního kapitálu,
    - 13. použije zisk po zdanění přednostně ke zvýšení základního kapitálu.
  - b) rozhodnout o omezení nebo zákazu některých povolených činností družstevní záložny až na 120 dnů, a to včetně nakládání vkladatelů s jejich vklady; nakládáním vkladatelů s jejich vklady se pro účely tohoto zákona rozumí jakákoli jejich dispozice s vkladem,
  - c) změnit povolení vyloučením nebo omezením některých činností v něm uvedených,
  - d) nařídit mimořádný audit na náklady družstevní záložny,
  - e) nařídit svolání členské schůze na náklady družstevní záložny a určit některé body programu jednání této členské schůze
  - f) odejmout povolení,
  - g) požadovat zvýšení kapitálu nad úroveň stanovenou v § 8, a to v návaznosti na výsledky přezkumu a vyhodnocení provedených podle § 22 odst. 8, zejména pokud zjistí nedostatky v uspořádání, strategiích, postupech nebo jiných mechanismech

---

v tomto rozhodnutí posuzované (dosavadní) správní delikty stále jako správní delikty spáchané podle ZSÚD ve znění účinném do 5.10.2016.

řídícího a kontrolního systému upravených v § 7a nebo nedostatky ve strategiích nebo postupech upravených v § 8a odst. 1, nebo v jejich uplatňování a uložení opatření podle písmen a) až f) se jeví jako nedostatečné k dosažení nápravy v přiměřeném čase.

20. Družstevní záložna se dopustí podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do 5.10.2016 správního deliktu tím, že nesplní povinnost stanovenou v rozhodnutí České národní banky podle § 28 ZSÚD.

Skutková zjištění

A.1. Ověřování informací od žadatele o úvěr

21. Správní orgán v předchozím správním řízení zjistil, že vnitřní předpisy účastníka řízení nestanovovaly konkrétní postupy pro ověřování informací získaných od žadatele o úvěr. Ve vnitřních předpisech chybělo komplexní stanovení konkrétních postupů a pravidel pro práci s registry a zajištění zaznamenávání závěrů této práce (viz str. 10, bod 1.2.2 Protokolu o předchozí kontrole). V praxi účastník řízení mj. v řadě případů při vyhodnocování bonity klienta vycházel z údajů z jeho čestného prohlášení, resp. z jiných neověřených informací (viz jednotlivé případy uvedené v Protokolu z předchozí kontroly na str. 23 – 25, bod 1.4.3.2). Rovněž pokud např. klient – podnikající fyzická osoba prohlásila, že má nižší náklady, než uvádí výkazy, resp. daňové přiznání, vycházel účastník řízení z takového neověřeného prohlášení (viz str. 20, bod 1.4.3.2 Protokolu o přechozí kontrole).¹⁶
22. Správní orgán vzhledem k výše uvedenému uložil účastníkovi řízení ve výroku I písm. a) bod i. Příkazu povinnost vnitřními předpisy vymezit jednoznačná pravidla a konkrétní postupy aplikované při poskytování a schvalování úvěrů tím, že stanoví konkrétní postupy pro účely ověřování informací od žadatele o úvěr, včetně jednoznačného stanovení odpovědnosti zaměstnanců při tomto procesu, a podle těchto předpisů postupovat.
23. Účastník řízení akceptoval jako způsob dokládání příjmů čestné prohlášení dlužníka. Dle vnitřního předpisu Hodnocení klientů měl účastník řízení i v případě akceptace čestného prohlášení prověřit a písemně ohodnotit reálnost předloženého příjmu¹⁷. Čestné prohlášení mělo být podloženo doložitelnými příjmy klienta. Účastník řízení v rozporu s vnitřním předpisem vycházel z daňového přiznání, které nebylo potvrzené¹⁸. Účastník řízení v případě předložení čestných prohlášení s odlišnými údaji o příjmech nezkoumal důvody těchto odlišností¹⁹. Účastník řízení poskytl úvěr na základě čestného prohlášení, které však obsahovalo údaje o příjmech obchodních společností, které se diametrálně lišily od údajů uvedených v účetních závěrkách ve sbírce listin²⁰. Účastník řízení poskytl úvěr dlužníkovi na základě čestného prohlášení o příjmech, přestože jeho příjmy podle daňových přiznání se od příjmů podle čestného prohlášení lišily a byly nedostatečné ke splácení úroků z úvěrů. Tento dlužník měl splácet úvěr z příjmů obchodních společností, jejich finanční a ekonomická situace však nebyla nijak hodnocena, přestože účastník řízení mohl nahlédnout do sbírky listin

¹⁶ Příkaz bod 8 odůvodnění.

¹⁷ Kapitola 3.2.1.6, Vnitřní předpis ve znění platném od 1.7.2015. Předchozí verze vnitřního předpisu pouze konstatovala, že čestné prohlášení je přípustným způsobem doložení příjmů, ale bez stanovení konkrétních podmínek.

¹⁸

¹⁹

²⁰

a posoudit informace v účetních závěrkách.²¹ Účastník řízení poskytl úvěr, který měl být splácen z příjmů, které podle čestného prohlášení pocházejí výhradně z činnosti obchodní společnosti, kterou však v jiném dokumentu účastník řízení hodnotí jako nedostatečně bonitní²². Účastník řízení ve výše uvedených případech kromě čestného prohlášení disponoval dalšími informacemi o příjmech a výdajích²³, tyto informace však již vzhledem k existenci čestného prohlášení blíže nezkoumal, a to ani pokud z dokumentace vyplýval vzájemný nesoulad informací od žadatele nebo pochybnosti o reálnosti příjmů uvedených v čestném prohlášení. (str. 34, bod 1.9.3 Protokolu).

A.2. Evidenci výjimek, sledování a hodnocení výjimek

24. Správní orgán již v předchozím správním řízení zjistil, že v případě požadavku klienta na úpravu některého ze schválených parametrů²⁴, bylo možné některé úpravy schválit mj. v rámci delegované pravomoci. Přitom správní orgán zjistil, že účastník řízení nevidoval tyto výjimky a nevyhodnocoval rizikovitost úvěrů (portfolia úvěrů), pokud byly tyto výjimky uplatněny. Správní orgán dále zjistil, že v rámci poskytování úvěrů, byly umožněny výjimky z platných metodických pokynů účastníka řízení, ačkoli tato skutečnost nebyla v příslušné úvěrové dokumentaci uvedena, nebylo vyhodnoceno případné riziko z toho vyplývající a poskytnutí výjimky nebylo ani evidováno. V několika případech²⁵ byla např. překročena obvyklá doba odkladu splácení stanovená na 6 měsíců (viz str. 35, bod 1.4.8 Protokolu o předchozí kontrole).
25. Správní orgán vzhledem k výše uvedenému uložil účastníkovi řízení ve výroku I písm. b) Příkazu povinnost zavést evidenci realizovaných výjimek z postupů stanovených vnitřními předpisy a sledování a vyhodnocování dopadů poskytnutých výjimek na rizikový profil úvěrového portfolia.
26. Správní orgán zjistil při Kontrole, že v případě ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ byl tomuto dlužníkovi schválen úvěr s řadou výjimek, ty však v rozporu s metodikou nebyly jednoznačně zdůvodněny a některé z výjimek ani blíže konkretizovány²⁶. V úvěrových případech ■■■■■■■■■■²⁷ a ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■²⁸ byla schválena nižší úroková sazba, než činila minimální úroková sazba stanovená pro příslušný druh produktu produktovými listy, aniž by v ÚN²⁹ bylo uvedeno, že jde o výjimku a bylo zdůvodněno, proč je poskytnuta. Úvěrové případy nebyly v informačním systému evidovány, čímž byla omezena možnost řízení (str. 71, bod 1.12.1 Protokolu).

A.3. Plnění podmínek pro čerpání úvěrů

21 ■■■■■■■■■■
22 ■■■■■■■■■■

23 Kromě standardně dodávaných dokumentů vyžadovaných od dlužníka DZ vyžadovala i dodatečné dokumenty (např. viz mail z 14. 6. „RE: Záznam:Hodnocení klienta“ – doložení BÚ dlužníka), posouzení potřeby a výběr takovýchto dokumentů byl zcela ponechán na individuálním posouzení analytiků (mail z 14. 6. „RE: Záznam:Hodnocení klienta“).

24 Po schválení úvěru dostává klient tzv. specifikaci s parametry úvěru, který mu byl účastníkem řízení schválen

25 ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ – odložení splatnosti jistiny o 1 rok, ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ – odložení splatnosti jistiny o 2 roky, ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ (úvěry I a II) - spláceny pouze úroky s možností nepravidelných mimořádných splátek jistiny.

26 Dokument „081_2015 ÚVĚROVÝ NÁVRH PO - ■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■“, výjimky v bodě 6 nebyly konkretizovány : „nebyly a nebudou před čerpáním úvěru dodrženy některé postupy stanovené VP Řízení kreditních rizik, Hodnocení Klientů, Zajištění, Řízení portfolia“

27 Poskytnuta sazba 6,9 %, ačkoliv dle PL činila min. sazba produktu 7,9% (viz mail z 2.5. „RE: ■■■■■■■■■■ - dotazy ČNB“, bod 4)

28 Poskytnuta sazba 6,9 %, ačkoliv dle PL činila min. sazba produktu 7,9%

29 Úvěrový návrh.

27. Správní orgán již v předchozím správním řízení zjistil případy, kdy v praxi byl úvěr čerpán před splněním odkládacích podmínek. Jednalo se především o nesplnění podmínky (i) předložení dokladů ohledně zaplacení pojistného dle Pojistné smlouvy³⁰, (ii) předložení potvrzení pojišťovny o provedení vinkulace pojistného plnění³¹, (iii) předložení potvrzeného návrhu na vklad zástavního práva do katastru nemovitostí³².
28. Správní orgán vzhledem k výše uvedenému uložil účastníkovi řízení ve výroku I písm. c) Příkazu povinnost zavést vnitřními předpisy postupy a kontrolní mechanismy, které zajistí, že k čerpání úvěru nedojde bez splnění schválených podmínek pro uvolnění prostředků ve prospěch protistrany.
29. Správní orgán zjistil při Kontrole, že při poskytnutí úvěru dlužníkům [REDAKCE] – [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE] účastník řízení umožnil čerpání úvěru (a/nebo byly uvolněny na účtu načerpané a zde blokové prostředky) přes nesplnění schválené podmínky čerpání úvěru (str. 71 dole, bod 1.13 Protokolu).

A.4. Průběžný monitoring úvěrových případů

30. Správní orgán již v předchozím správním řízení zjistil, že monitoring plnění závazků klienta (jako např. dodání daňových přiznání, zaplacení pojistného) nebyl zabezpečován systematicky v předem stanovené periodicitě, nýbrž namátkově, a to zejména v případech dlužníků, kteří se dostali do problémů se splácením. Nicméně, ani ve všech případech, kdy byl identifikován problém se splácením, nebyly zjišťovány důvody nesplácení (např. v případě úvěru pro [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE]). Účastník řízení nedoložil, že adekvátně prováděl monitoring finanční a ekonomické situace klienta a monitoring plnění dalších podmínek ze smlouvy³³. Kontrola plnění závazků klienta probíhala nejméně v prvním pololetí 2011 se zpožděním, které účastník řízení zdůvodňoval nedostatečnou kapacitou pracovníků. Účastník řízení toleroval neplnění stanovených informačních povinností a dalších závazků klientů, přičemž nesplnění těchto povinností neupomínal anebo jej nesankcionoval.
31. Správní orgán již v předchozím správním řízení zjistil, že kontrola plnění závazku klienta udržovat na běžném účtu u účastníka řízení smluvně stanovenou částku nebyla systematicky prováděna. Tato kontrola byla prováděna jen namátkově, zejména ve vazbě na klienty, kteří se dostali do problémů se splácením.
32. Správní orgán již v předchozím správním řízení zjistil, že u úvěrových pohledávek, jež měly být spláceny z budoucích příjmů (z výnosů z podnikatelského záměru) neměl účastník řízení nastaveny požadavky na zasílání výkazů a informací v průběhu roku a nezajistil si tak dostatečně předpoklady pro průběžné sledování skutečného vývoje projektu, z něž má být úvěr splácen (jednalo se např. o úvěry [REDAKCE] [REDAKCE]).

³⁰ Účastník řízení plnění této podmínky v praxi nevyžadoval a ve skutečnosti akceptoval místo tohoto dokladu potvrzení pojišťovny o provedení vinkulace pojistného plnění. Problém byl identifikován u úvěrů [REDAKCE] [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE].

³¹ Konkrétně se jednalo o případ úvěru [REDAKCE] [REDAKCE], kdy čerpání proběhlo dne 17.2.2010, ale potvrzení o vinkulaci bylo až dne 30. 3. 2010.

³² Požadovaný dokument měl být předložen vždy nejméně 4 dny před požadovaným dnem čerpání úvěru (nebylo splněno v případě úvěru [REDAKCE] [REDAKCE], [REDAKCE]).

³³ Zejm. v případech, kdy vyhodnocení bonity při poskytnutí úvěru bylo založeno na čestném prohlášení klienta a v průběhu úvěrového vztahu klient nedodával daňová přiznání a/nebo neplnil další informační podmínky.

38. Do současnosti bylo dosaženo významného pokroku, a proto je aktuální stav (duben 2017) v oblasti řízení úvěrového rizika účastníka řízení podstatně odlišný nejen od stavu v době Přechozí kontroly, ale i od stavu v době Kontroly na počátku roku 2016.

Nízká závažnost zjištěných nedostatků

39. Z hlediska povahy výhrad zjištěných na základě Kontroly, má účastník řízení za to, že se jednalo spíše o formálnější záležitosti a individuální nedůslednost jednotlivých pracovníků a nepředstavovaly zásadní materiální riziko pro činnost účastníka řízení.

Schválení předchozí nápravy

40. Podle názoru účastníka řízení splnění nápravných opatření a odstranění nedostatků zjištěných v rámci kontroly potom považoval za dostatečné i správní orgán, což potvrdil svými přípisem ze dne 24.1.2013, č.j. 2013 / 922 / 580.

41. Účastník řízení věcně hodnotí řešení zvolené jako zcela adekvátní a přiměřená požadavkům aplikovaným v roce 2013, jednak podle jeho názoru z výše uvedeného sdělení jasně plyne, že správní orgán byl seznámen s opatřeními k nápravě řádně a de facto potvrdil správnost všech opatření k nápravě.

Náprava jednotlivých nedostatků

42. Účastník řízení ve vztahu k postupům při ověřování informací od žadatele o úvěr v roce 2016 přijal vnitřní směrnice SM 076 Hodnocení klientů SME a SM 076 Hodnocení klientů Spotřebitel, kterými byl zaveden transparentní způsob zhodnocení úvěruschopnosti klientů. Účastník řízení přepracoval vnitřní předpisy SM 076 Hodnocení klientů SME, SM 076 Hodnocení klientů Spotřebitel a SM 010 Řízení úvěrových rizik. Vnitřní předpisy tak aktuálně obsahují výčet přípustných výjimek a vyhodnocování rizikovosti úvěrů. Účastník řízení ve vztahu k evidenci výjimek, sledování a hodnocení výjimek přepracoval vnitřní předpisy SM 076 Hodnocení klientů SME, SM 076 Hodnocení klientů Spotřebitel a SM 010 Řízení úvěrových rizik. Vnitřní předpisy tak aktuálně obsahují výčet přípustných výjimek a vyhodnocování rizikovosti úvěrů. Účastník řízení zavedl kontrolní mechanismy k zamezení čerpání úvěru v případě nesplnění podmínek. Pro případy závažných podmínek čerpání zavedl Účastník řízení dvojstupňovou kontrolu. Účastník řízení ve vztahu k průběžnému monitoringu úvěrových případů přijal vnitřní směrnice SM 076 Hodnocení klientů SME a SM 076 Hodnocení klientů Spotřebitel, kterými byl zaveden proces pravidelného monitoringu finanční a ekonomické situace dlužníka spojený s kontrolou v registrech, ESS, místa podnikání, vyhodnocování skutečných zdrojů splácení, plnění podmínek smlouvy, finančních informací, stanovení aktuální bonity dlužníka a aktuální kategorizace pohledávky.

Ověřování informací od žadatele o úvěr

43. Účastník řízení uvádí k zjištěním týkajících se nedodržování vnitřních předpisů ohledně akceptovatelných dokladů k zjištění výše příjmů a výdajů žadatelů o úvěr, že se jednalo o jednotky případů. Jak již účastník řízení uvedl výše, zavedl v rámci nové metodiky hodnocení klientů systematickou kontrolu jejího dodržování, a eliminoval tak možnost budoucího pochybení.

Evidence výjimek, sledování a hodnocení výjimek

44. V těchto případech se jednalo o formální pochybení jednotlivých pracovníků Účastníka řízení, když jednotlivé výjimky byly fakticky schváleny a zaznamenány, avšak dále nebyly formálně metodicky náležitě podchyceny.

Vypořádání námitek účastníka řízení

Obecně k nápravě po předchozí kontrole

45. Správní orgán identifikoval při předchozí kontrole nedostatky, které měl účastník řízení v souladu s Příkazem odstranit, a přesto správní orgán při Kontrole zjistil právě v oblastech činnosti vymezených Příkazem opět nedostatky. Průběžné změny vnitřních předpisů, respektive postupů účastníka řízení, nezbavují účastníka řízení povinnosti dodržet nápravu dle Příkazu a provádět konkrétní činnosti v souladu s jeho výrokem. Rovněž rozhodnutí účastníka řízení k transformaci na banku není důvodem, pro nedodržení Příkazu, ba právě naopak. Pokud účastník řízení má ambici stát se bankou, musí nejprve být s to, zajistit plnění svých současných povinností, než začne pracovat na implementaci dalších postupů vyplývajících z případného rozšíření rozsahu činnosti.
46. Tvrzení účastníka řízení, že Kontrola započala v nevhodnou dobu, neomlouvá účastníka řízení a nelze zohlednit ani jako polehčující okolnost, protože účastník řízení byl povinen naplnit Příkaz do 3 měsíců od nabytí právní moci a tento stav nadále udržovat.
47. Náprava provedená účastníkem řízení po 29.2.2016 je důvodem, proč správní orgán neukládá provedení dalších nápravných opatření, avšak nezbavuje účastníka řízení odpovědnosti za porušení Příkazu. Správní orgán však vzal přístup účastníka řízení a jím deklarovanou nápravu v potaz jako polehčující okolnost při stanovení výše sankce.

Nízká závažnost zjištěných nedostatků

48. Z kontrolovaného vzorku 48 dlužníků byl nedostatek v ověřování informací od klientů zjištěn u 10 %³⁵ dlužníků z kontrolovaného vzorku, nedostatek v poskytování, evidenci, sledování a hodnocení výjimek byl zjištěn u 12,5 %³⁶ dlužníků z kontrolovaného vzorku, nesplnění podmínek pro čerpání úvěru bylo zjištěno u 14,6 %³⁷ dlužníků z kontrolovaného vzorku. Průběžný monitoring byl systematicky prováděn tak, že neobsahoval pravidelné rizikově orientované vyhodnocování informací o dlužníkovi. Správní orgán zjistil, že i v případech, kdy účastník řízení měl rizikově relevantní informace, nedošlo k jejich promítnutí do hodnocení dlužníka³⁸, takže v 31,3 % případů účastník nereflektoval rizika spojená s úvěrem poskytnutým dlužníkovi, která měla být při řádně prováděném monitoringu zohledněna a vyhodnocena. Správní orgán nepovažuje vzhledem k četnosti a povaze nedostatky zjištěné při Kontrole, které měly být účastníkem řízení naplněny již podle Příkazu, za formální pochybení nebo

35

36

37

38

a

nedůslednost individuálních pracovníků. Každý ze zjištěných nedostatků snižuje schopnost účastníka řízení řídit rizika spojená s poskytovanými úvěry.

Schválení předchozí nápravy

49. Účastník řízení vytrhává sdělení správního orgánu z kontextu průběžné komunikace mezi správním orgánem a účastníkem řízení. Účastník řízení dne 16.1.2013 správní orgán informoval, že představenstvo účastníka řízení schválilo dokument nazvaný Celkové vyhodnocení realizace Harmonogramu opatření k nápravě nedostatků zjištěných při předchozí kontrole (dále též jen „Vyhodnocení realizace“). Příloha č. 1 tohoto přípisu pak obsahuje Vyhodnocení realizace a v 5 kapitolkách vyjmenovává předpisy, které byly změněny nebo nově přijaty. Příloha č. 2 obsahuje informace k realizaci opatření č. 015, 089, 090 a 091, které měly podle účastníka řízení být plněny průběžně aktivitami útvaru Compliance. Příloha č. 3 obsahuje přehled nápravných opatření, jak je popsal účastník řízení s uvedením data, kdy mělo být splněno. Uvedený přípis však neobsahuje žádné konkrétní podklady dokumentující realizaci nápravných opatření.
50. Správní orgán reagoval na konkrétní přípis účastníka řízení sdělením, že „bere realizaci nápravných kroků na vědomí s tím, že na základě informací předložených v odpočtech lze považovat nápravná opatření za splněná a nedostatky zjištěné v rámci kontroly ČNB za odstraněné, ovšem skutečný stav věci bude ověřen až následnou kontrolou na místě.“ Správní orgán tímto přípisem vzal na vědomí, že účastník řízení deklaruje provedení nápravy v termínech stanovených harmonogramem. Správní orgán tímto přípisem nereagoval na konkrétní podobu nápravných opatření, které nebyly ani přípisem ani jeho přílohami nijak dokumentovány, a už vůbec se nejednalo o ujištění účastníka řízení, že povinnosti splněné Příkazem byly řádně splněny. Ostatně správní orgán uvedl, že skutečný stav bude ověřen následnou kontrolou na místě, při které správní orgán shledal nápravná opatření za nedostatečná a neefektivní.
51. Požadavky aplikované správním orgánem v roce 2012 jsou patrné z Příkazu, kterým správní orgán uložil účastníkovi řízení provést nápravu. Správní orgán již v roce 2012 zformuloval, jaké postupy má účastník řízení zavést, aby řízení rizik probíhalo v souladu s požadavky regulace.

Náprava jednotlivých nedostatků

52. Účastník řízení byl povinen v souladu s Příkazem zavést všechna nápravná opatření vymezená v Příkaze do 3 měsíců od nabytí právní moci Příkazu dne 9.8.2012, tedy do dne 9.11.2012. Skutečnost, že účastník řízení zavádí nové postupy a další mechanismy kontroly až v důsledku zjištění učiněných správním orgánem během Kontroly, dokumentuje, že účastník řízení nesplnil povinnost uloženou Příkazem a zavádí opatření, která už měla být realizována v roce 2012.

Ověřování informací od žadatele o úvěr

53. Účastník řízení sám připouští, že k nedostatkům došlo, ale bagatelizuje jejich význam a četnost. Správní orgán uvádí, že zjistil pět případů, kdy účastník řízení neověřoval informace o příjmech klienta, přestože disponoval informacemi o klientovi, které deklarovanou výši příjmů zpochybňovaly. Z kontrolního vzorku 48 dlužníků se jednalo o 10 % zkontrolovaných případů, což správní orgán považuje za významný počet porušení.

Evidence výjimek, sledování a hodnocení výjimek

54. Správní orgán zjistil, že výjimky nejenže nebyly evidovány, ale nebyly řádně zdůvodněny a v některých případech nebyly ani jednoznačně vymezeny, když v úvěrovém návrhu bylo uvedeno, že před čerpáním nebudou dodrženy „některé postupy“ podle vnitřních předpisů. Správní orgán nehodnotí takové nedostatky jako formální pochybení. Uvedený přístup k poskytování úvěrů znemožňuje řádné řízení rizik.

Hodnocení správního orgánu a právní kvalifikace

55. Ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se podle ustanovení § 112 odst. 2 přestupkového zákona ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za správní delikt účastníka řízení však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Správní orgán se tedy zabýval také skutečností, zda nedošlo k zániku odpovědnosti za správní delikt účastníka řízení.
56. Odpovědnost za přestupek podle ustanovení § 29 přestupkového zákona zaniká uplynutím promlčecí doby. Promlčecí doba je u správního deliktu podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do dne 5.10.2016 podle ustanovení § 46e odst. 3 zákona o České národní bance 10 let, protože za tento správní delikt je podle ustanovení § 27b odst. 4 písm. c) ZSÚD ve znění účinném do dne 5.10.2016 možné uložit pokutu do výše 20 000 000 Kč. Účastník řízení se dopouštěl správního deliktu tím, že do 9.11.2012 nesplnil povinnost stanovenou Příkazem a ode dne 10.11.2012 tento stav nadále udržoval do dne 29.2.2016. **Správní orgán konstatuje, že nedošlo k zániku odpovědnosti.**
57. Správní orgán uložil účastníkovi řízení vzhledem k nedostatkům v podnikání Příkazem, aby účastník řízení zjednal nápravu tím, že nejpozději do 3 měsíců od nabytí právní moci tohoto Příkazu, uvede uspořádání, strategie, postupy a mechanismy do souladu se ZSÚD tak, že
- v oblasti řízení úvěrového rizika a rizika koncentrace v souvislosti se stanovením strategie řízení rizik, přijetím postupů a pravidel při poskytování úvěrů a hodnocením relevantních aspektů při poskytování úvěrů
- a) vnitřními předpisy (§ 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů) vymezi jednoznačná pravidla a konkrétní postupy aplikované při poskytování a schvalování úvěrů tím, že stanoví
- i. konkrétní postupy pro účely ověřování informací od žadatele o úvěr, včetně jednoznačného stanovení odpovědnosti zaměstnanců při tomto procesu,
  - ii. detailní postupy vyhodnocování finanční situace žadatele o úvěr uplatňované zaměstnanci útvarů Obchod a Risk management tak, aby tyto důsledně a dostatečným způsobem zamezovaly riziku vzniku střetu zájmů,
  - iii. dostatečně konkrétně, konzistentně a komplexně zásady, respektive pravidla pro účely akceptování žadatele o úvěr a schválení úvěrového obchodu,
  - iv. konkrétní postupy a pravidla vyhodnocování bonity úvěrovaného projektu v případech, kdy mají být zdrojem splácení budoucí výnosy z úvěrovaného

- projektu, včetně zohlednění ekonomické a finanční situace dlužníka v těchto případech,
- v. konkrétní postupy pro zajištění důsledného a komplexního sledování a vyhodnocování rizika souvisejícího s účastí žadatele o úvěr v konkrétní ekonomicky spjaté skupině osob,
  - vi. komplexní postupy a pravidla pro oceňování a přeceňování všech účastníkem řízení akceptovaných druhů zajištění, včetně zajištění možnosti tento proces rekonstruovat a včetně stanovení odpovědnosti při tomto procesu,
- b) zajistí evidenci realizovaných výjimek z postupů stanovených vnitřními předpisy a sledování a vyhodnocování dopadů poskytnutých výjimek na rizikový profil úvěrového portfolia,
- v oblasti řízení úvěrového rizika v souvislosti s uvolňováním peněžních prostředků ve prospěch protistrany obchodu
- c) zavede vnitřními předpisy (§ 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/2007 Sb.) postupy a kontrolní mechanismy, kteře zajistí, že k čerpání úvěru nedojde bez splnění schválených podmínek pro uvolnění prostředků ve prospěch protistrany,
- v oblasti řízení úvěrového rizika a zajištění předpokladů řádné správy v souvislosti s využíváním technik snižování úvěrového rizika
- d) zajistí, aby ocenění zajištění úvěrového obchodu bylo prováděno osobami s odpovídající kvalifikací a zkušenostmi,
- e) zajistí, aby na základě relevantních a aktuálních informací byla v době trvání úvěrového obchodu prováděna průběžná aktualizace hodnoty majetku sloužícího k zajištění tohoto obchodu a aby byla tato aktualizace včetně použitých vstupních informací řádně zdokumentována, tak aby bylo možné proces průběžné aktualizace ocenění zajištění rekonstruovat,
- v oblasti řízení úvěrového rizika a zajištění předpokladů řádné správy a řízení při monitoringu pohledávek a v době trvání obchodu
- f) zajistí zavedení takového procesu monitorování obchodů v průběhu jejich trvání, který umožní průběžnou aktualizací nebo sběrem nových relevantních a spolehlivých informací včas identifikovat změny ve finanční a ekonomické situaci (bonitě) dlužníka a v míře podstupovaného rizika, a dále zajistí, aby součástí procesu monitorování obchodů v průběhu jejich trvání bylo i vyhodnocování plnění (smluvních i zákonných) podmínek ze strany dlužníka a aby proces monitorování obchodů bylo možné rekonstruovat,

přičemž tam, kde povaha konkrétního nápravného opatření vyžaduje, aby postupy byly v souladu s předpoklady řádné správy a řízení společnosti stanoveny ve vnitřních předpisech (§ 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/2007 Sb.), zajistí, aby postupy stanovené vnitřními předpisy byly v praxi důsledně dodržovány, a jejich dodržování bylo kontrolováno a bezvýjimečně vyžadováno.

58. Správní orgán v průběhu Kontroly zjistil opakovaná porušení povinností uložených ve výroku I písm. a) bod i. Příkazu, ve výroku I písm. b) Příkazu, ve výroku I písm. c) Příkazu, ve výroku I písm. f) Příkazu.

59. Účastník řízení měl povinnost zavést řádné postupy v oblasti řízení úvěrového rizika uvedené ve výroku Příkazu do dne 9.11.2012 avšak správní orgán zjistil během Kontroly prováděné podle úvěrového portfolia a vnitřních procesů účastníka řízení k datu 29.11.2016, že účastník řízení nápravu ve 4 oblastech řízení úvěrového rizika nezjednal. Účastník řízení nezajistil řádné (i) ověřování informací od žadatele o úvěr, (ii) evidenci výjimek, sledování a hodnocení výjimek, (iii) splnění podmínek pro čerpání úvěrů, (iv) průběžný monitoring úvěrových případů v souladu s Příkazem.
60. Podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do dne 5.10.2016 se účastník řízení dopustil správního deliktu tím, že nesplní povinnost stanovenou v rozhodnutí České národní banky podle § 28 ZSÚD. Správní orgán může podle ustanovení § 28 odst. 1 ZSÚD osobě podléhající jejímu dohledu podle ZSÚD při zjištění nedostatku v její činnosti v důsledku porušení nebo nedodržení povinnosti nebo podmínky stanovené tímto zákonem, právním předpisem jej provádějícím, rozhodnutím vydaným podle tohoto zákona, opatřením obecné povahy vydaným podle tohoto zákona, přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím obezřetnostní požadavky a nařízením nebo rozhodnutím Evropské komise uložit opatření k nápravě zjištěného nedostatku odpovídající povaze porušení a jeho závažnosti. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se podle ustanovení § 150 odst. 3 správního řádu stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. Příkaz se tedy nepodáním odporu stal rozhodnutím o uložení opatření k nápravě podle ustanovení § 28 ZSÚD. Účastník řízení pak nesplněním povinností uvedených ve výroku Příkazu porušil rozhodnutí správního orgánu vydaného podle § 28 ZSÚD a naplnil skutkovou podstatu správního deliktu podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do dne 5.10.2016.
61. **Účastník řízení tím, že ke dni 29.2.2016 neplnil povinnosti uložené ve výroku I písm. a) bod i. Příkazu, ve výroku I písm. b) Příkazu, ve výroku I písm. c) Příkazu, ve výroku I písm. f) Příkazu, se dopustil správního deliktu podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do dne 5.10.2016.**

Sankce

62. Správní orgán uloží podle ustanovení § 27b odst. 4 písm. c) ZSÚD **ve znění účinném do dne 5.10.2016** pokutu do výše 20 000 000 Kč za správní delikt podle ustanovení § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD **ve znění účinném do dne 5.10.2016**.
63. Podle ustanovení § 27e odst. 4 ZSÚD **ve znění účinném do dne 5.10.2016** se při **určení výše pokuty** právnické osobě **přihlédne** k závažnosti správního deliktu, zejména **ke způsobu** jeho spáchání a jeho **následkům a k okolnostem**, za nichž byl spáchán; popřípadě se přihlédne rovněž k délce **trvání protiprávního jednání, finanční situaci právnické osoby**, významu neoprávněného prospěchu právnické osoby, pokud jej lze stanovit, ztrátě třetích osob způsobené zjištěným protiprávním jednáním, **součinnosti této právnické osoby v řízení o správním deliktu, předchozím správním deliktům právnické osoby**.
64. Z kritérií uvedených v ustanovení § 27e odst. 4 ZSÚD účinném do 5.10.2016 správní orgán nepřihlížel k významu neoprávněného prospěchu právnické osoby, neboť jej nebylo možno stanovit. Správnímu orgánu zároveň není ani známo, že by vytykáním porušením právních povinností došlo ke ztrátě třetích osob. Správní orgán zároveň přihlédl k aktuální úpravě, která v ustanovení § 37 přestupkového zákona stanoví kritéria určující povahu a závažnost přestupku³⁹. Správní orgán má za to, že obdobná

³⁹ Při určení druhu správního trestu a jeho výměry se přihlédne zejména

kritéria, byť obecněji stanovená, upravoval ZSÚD ve znění účinném do 5.10.2016, a proto **správní orgán nepovažuje novou právní úpravu pro účastníka řízení za příznivější.**

65. **Pokuta** musí **být individualizována** do té míry, že v konkrétním případě povede k naplnění obou jejích účinků, a to účinku preventivního i represivního.
66. Správní orgán za uvedené porušení rozhodl uložit sankci ve formě pokuty. Sankce ve formě pokuty byla správním orgánem zvolena z hlediska **individuální prevence** především s cílem odradit účastníka řízení, aby v porušování právních předpisů upravujících oblast platebního styku pokračoval, a přimět ho, aby se do budoucna podobného jednání vyvaroval, a současně v rámci **generální prevence** dává správní orgán všem subjektům najevo, že jednání tímto způsobem porušující právní předpisy hodnotí jako závažný správní delikt, jehož následkem je uložení peněžitého postihu, nikoliv jen opakované projednání ve správním řízení.
67. Výše popsané jednání má charakter **ohrožovacího deliktu**, neboť jeho následkem je již samotné ohrožení zájmů chráněných zákonem. Tímto **zájmem chráněným zákonem** je v tomto případě zájem na řádném a obezřetném fungování úvěrních a spořitelních družstev a také zájmu na řádném fungování dohledu v oblasti úvěrových institucí.
68. ZSÚD konstruuje odpovědnost za deliktní jednání účastníka řízení jako **objektivní odpovědnost**, kdy odpovědnost za správní delikt vzniká bez ohledu na zavinění osob jednajících jménem účastníka řízení.
69. Při úvahách o konkrétní výši pokuty vyšel správní orgán ze skutečnosti, že se účastník řízení dopustil správního deliktu, který má podle zákona o platebním styku vůbec **nejvyšší typovou závažnost**, kromě správních deliktů, jejichž horní výše není pevně stanovena, když je za tento delikt možné uložit podle § 27b odst. 4 písm. c) ZSÚD pokutu do výše 20 000 000 Kč.
70. Správní orgán považuje opakování nedostatků v řízení úvěrového rizika za **velmi závažné jednání**, protože účastník řízení nerefletoval mírnější formu vytknutí nedostatků správním orgánem, a správní orgán musí u účastníka řízení opakovaně řešit stejné nedostatky.
71. Správní orgán hodnotí **rozsah porušení právních povinností účastníka řízení jako značný**, protože účastník řízení nesplnil Příkaz celkem **ve čtyřech oblastech** (ověřování informací od klientů, splnění podmínek čerpání úvěru, monitoring, evidence

---

a) k povaze a závažnosti přestupku,

b) k tomu, že o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení,

c) k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem,

d) u pokusu přestupku k tomu, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo,

e) u spolupachatelů k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchání přestupku,

f) u fyzické osoby k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku,

g) u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti,

h) u právního nástupce k tomu, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užitky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán,

i) u pokračujícího, trvajícím a hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.

výjimce) a správní orgán zjistil každý z těchto nedostatků u téměř **každého desátého dlužníka** z kontrolovaného vzorku, kromě nedostatků v oblasti monitoringu, které byly systémového charakteru a projevovaly se u všech úvěrových případů. Správní orgán hodnotí rozsah porušení jako **přítěžující okolnost**.

72. Účastník řízení měl od uložení povinnosti Příkazem do zahájení Kontroly správním orgánem 4 roky, kdy mohl nápravná opatření implementovat, testovat a zdokonalovat, což však neučinil. Správní orgán **hodnotí období**, ve kterém účastník řízení neprovedl nápravu **jako velmi dlouhé**, což zohlednil jako **přítěžující okolnost**.
73. Správní orgán při hodnocení polehčujících okolností vycházel z jejich úpravy nově i v ustanovení § 39 PřestZ. Správní orgán hodnotí jako **polehčující okolnost** skutečnost, že účastník řízení deklaruje přijímání nápravných opatření. Správní orgán dále zohlednil, že účastník řízení poskytoval správnímu orgánu ve správním řízení **součinnost** a že se jedná o **první sankci za správní delikt** ukládanou účastníkovi řízení.
74. Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem správní orgán rozhodl uložit účastníkovi řízení **pokutu ve výši 2 000 000 Kč** (slovy dva miliony korun českých).
75. Účastník řízení vykázal prostřednictvím povinně zveřejňovaných informací, že ke dni 31.12.2016 činil vlastní kapitál účastníka řízení 198 872 000 Kč. Správní orgán proto nepovažuje pokutu za nepřiměřenou majetkovým poměrům účastníka řízení.

B. Dodatečná kapitálová potřeba

Relevantní právní úprava

76. Česká národní banka může podle ustanovení § 28 odst. 1 ZSÚD osobě podléhající jejímu dohledu při zjištění nedostatku v její činnosti v důsledku porušení nebo nedodržení povinnosti nebo podmínky stanovené tímto zákonem, právním předpisem jej provádějícím, rozhodnutím vydaným podle tohoto zákona, opatřením obecné povahy vydaným podle tohoto zákona, přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím obezřetnostní požadavky a nařízením nebo rozhodnutím Evropské komise uložit opatření k nápravě zjištěného nedostatku odpovídající povaze porušení a jeho závažnosti. Opatření k nápravě lze uložit rovněž při zjištění nedostatků na základě výsledků provádění přezkoumávání a vyhodnocení podle § 21a ZSÚD.
77. K odstranění zjištěných nedostatků může Česká národní banka podle ustanovení § 28 odst. 2 ZSÚD písm. a) bod 1. uložit, aby osoba podléhající jejímu dohledu udržovala kapitál nad minimální úrovní požadavků na kapitál podle čl. 92 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 a požadavků na kapitálové rezervy podle tohoto zákona.

Skutková zjištění

Systém limitů

78. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, byly popsány v podkapitole 1.5 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
79. Účastník řízení uplatňoval nefunkční systém limitů koncentrace. Smíšení objemů úvěrů a bankovních depozit pro účely limitů mělo v praxi za následek, že účastník řízení mohl koncentrovat všechny úvěry do jedné ze sledovaných oblastí, aniž by nastavený limit

porušil. Limity regionální koncentrace byly stanoveny nepřiměřeně vzhledem ke skutečnému rozdělení obchodů účastníka řízení i k rizikům s nimi spojeným, když účastník řízení limit koncentrace pro Českou republiku téměř vyčerpal.

80. Účastník řízení neměl zavedeny limity pro jednotlivé produkty, a to ani pro úvěry bez dokládání příjmů, bezúčelové úvěry, které ze své podstaty představovaly vyšší míru přijímaných rizik. Účastník řízení na obecné úrovni konstatoval ve vnitřních předpisech využívání limitů LGD a PD, v praxi však tyto limity nastaveny nebyly a nebyly uplatňovány. Účastník řízení neměl v praxi nastaveny ani žádné z dalších limitů jako například pro časový charakter poskytovaného financování (krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé) nebo dle formy splácení (balonové splátky). Dalším nedostatkem při uplatňování limitů byla skutečnost, že jejich případné překročení bylo hodnoceno až ex post v rámci čtvrtletních reportů a nikoliv ex ante před uzavřením obchodů.
81. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 27 odst. 1 a 2 Vyhlášky⁴⁰ ve spojení s ustanovením bodu 11 písm. b) Přílohy 3 Vyhlášky⁴¹.**
82. Účastník řízení si stanovil ve vnitřním předpise Strategie řízení rizik, že úroveň akceptovatelného rizika je vyjádřena systémem limitů, jak jsou uvedeny ve vnitřních předpisech. Správní orgán zároveň kontrolou vnitřních předpisů zjistil, že účastník řízení nedoplnil systém limitů o případná další omezení pro akceptovatelnou míru rizika na strategické úrovni. Vzhledem k tomu, že účastník řízení vyjádřil svou strategii celkového akceptovatelného rizika pouze soustavou limitů, která je vzhledem k výše uvedenému a k detailům popsaným v Protokolu nedostatečná a nefunkční, hodnotí správní orgán také akceptovatelnou míru rizika na strategické úrovni jako špatně vymezenou.
83. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 18 odst. 2 písm. a) Vyhlášky⁴², ustanovením § 28 Vyhlášky⁴³ a ustanovením § 30⁴⁴ Vyhlášky a bodu 11 Přílohy 3 Vyhlášky.**

Produkty

84. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, byly popsány v podkapitole 1.7 Protokolu o kontrole, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.

---

⁴⁰ Povinná osoba zajistí, že řídicí a kontrolní systém je nastaven tak, že umožňuje soustavné řízení rizik, a že zavede a udržuje systém řízení rizik tak, že poskytuje nezkreslený obraz o míře podstupovaných rizik.

⁴¹ Povinná osoba ... zejména zajistí přiměřenost soustavy limitů vzhledem ke své velikosti, organizačnímu uspořádání, povaze, rozsahu a složitosti činností, kapitálu a kapitálovým požadavkům. V závislosti na těchto faktorech stanoví dílčí limity, například pro jednotlivé protistrany, jednotlivé státy, zeměpisné oblasti nebo pro jednotlivé činnosti.

⁴² Řídicí orgán schvaluje a pravidelně vyhodnocuje, jako součást strategických rozhodnutí soustavu limitů včetně celkové akceptované míry rizika a případných vnitřně stanovených kapitálových, likviditních a jiných obezřetnostních rezerv nebo přírážek (dále jen „obezřetnostní rezerva nebo přírážka“), které povinná osoba bude používat pro omezení rizik v rámci jí akceptované míry rizika.

⁴³ Povinná osoba zavede a udržuje a) strategii a postupy pro rozpoznávání, vyhodnocování, měření, sledování, ohlašování a omezování výskytu nebo dopadů výskytu rizik, b) soustavu limitů (...) c) zásady kontrolních mechanismů a činností při řízení rizik (...) a d) funkci řízení rizik.

⁴⁴ Strategie řízení rizik stanoví zejména a) vnitřní vymezení (definice) rizik (...) b) zásady pro posuzování a určování významnosti pro účely řízení rizik povinnou osobou, c) zásady řízení jednotlivých rizik (...), d) metody pro řízení rizik (...), e) akceptovanou míru rizika (...), f) zásady pro sestavení a úpravy pohotovostních plánů (...) g) zásady pro vymezení povolených produktů, měn, států, zeměpisných oblastí, trhů a protistran.

85. Produktové listy účastníka řízení nedostatečně vystihovaly charakter jednotlivých druhů úvěrů, neboť neobsahovaly relevantní znaky, které z hlediska řízení úvěrového rizika dělí poskytované úvěry na rozdílné kategorie úvěrových obchodů. Nekonkrétnost produktových listů umožňovala jako stejný produkt poskytovat i úvěry, které měly natolik odlišné charakteristiky, že k nim není možné z hlediska úvěrových rizik přistupovat stejným způsobem, tedy bez zohlednění jejich specifik. Jednotlivé poskytované úvěry svou odlišností představovaly nové, respektive nestandardní produkty a účastník řízení s nimi spojená rizika adekvátně neřídil.
86. Účastník řízení namísto rozlišení na standardní typy produktů pro právnické osoby jako je projektové a nemovitostní financování a krátkodobé provozní financování, poskytoval úvěry uvedených kategorií jako jeden produkt, a to produkt nazvaný Účelový úvěr podnikatel. Vágnost produktových listů umožňovala jednotlivé úvěry poskytnout podle pravidel stanovených pro více různých druhů úvěrů a účastník řízení zároveň neměl stanovené pravidlo, které by mu ukládalo obezřetně vybrat takový produkt, který obsahuje nejmenší rizika. Účastník řízení naopak v praxi vybíral a poskytoval úvěry, které na klienta kladly nižší požadavky (úvěr bez prokazování příjmů nebo neúčelový úvěr)⁴⁵.
87. Správní orgán již v předchozím správním řízení zjistil, že účastník řízení poskytoval úvěry, kde se parametry lišily od produktů vymezených účastníkem řízení. Účastník řízení tehdy tyto výjimky neevidoval a nevyhodnocoval rizikovost úvěrů (portfolia úvěrů), pokud byly výjimky uplatněny. Účastník řízení namísto zavedení systému řízení rizika souvisejícího s těmito výjimkami vymezil jednotlivé produkty nekonkrétně, takže bylo možné poskytnout různé druhy úvěrů v rámci jednoho produktu, aniž by formálně došlo k poskytnutí výjimky z konkrétního produktového listu.
88. Správní orgán zjistil při Kontrole (str. 21, bod 1.7 Protokolu), že poskytované úvěry měly významně odlišné a specifické charakteristiky, tzn. dle Směrnice č. 35 Vývoj a zavádění nových produktů by na ně bylo možné pohlížet jako na nové produkty, účastníkem řízení však vnímány jako nový produkt ani jako výjimka z parametrů Produktových listů nebyly, neboť Produktové listy byly definovány velmi volně a jednotlivé úvěry svými základními parametry (zejm. výše, LTV, splatnost, zajištění nemovitostí) odpovídaly platným Produktovým listům⁴⁶.
89. Aby bylo možné obchod poskytnout v režimu podle produktového listu, bylo v některých případech účelově nastavováno jiné než obvyklé a z hlediska rizik žádoucí strukturování úvěrových obchodů (např. úvěr byl sjednán s anuitním splácením u případů projektového financování nebo s dlouhodobou splatností a anuitním splácením u provozního financování). Řada parametrů a požadavků byla u poskytovaných úvěrů nastavována individuálně, nikoliv podle jednotlivých produktů a bez evidování výjimek, a proto účastník řízení nemohl řádně řídit rizika spojená s jejich obecnými vlastnostmi a parametry. Přiřazení schválených produktů nerefletovalo dostatečným způsobem skutečné charakteristiky, účel a rizika úvěru. Informace obsažené v informačním systému prostřednictvím údajů o produktech pak zkruslovala rizika, kterým byl účastník řízení vystaven.

⁴⁵

⁴⁶ mail z 10.6 „RE: Záznam z jednání: Produkt „, příloha „Záznam z jednání - Produktové listy - „

90. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 34 odst. 1) Vyhlášky⁴⁷.**

Účel úvěru

91. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.8 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
92. Účastník řízení poskytoval úvěry i jako neúčelové, čímž snižoval svou schopnost řídit rizika související s financováním a svou schopnost tato rizika monitorovat, řídit, případně se proti nim chránit. Účastník řízení navíc v rámci „účelového úvěru“ umožňoval poskytnout až 25 % z výše úvěru neúčelově. Přesto nebylo neúčelové čerpání v informačním systému samostatně evidováno ani nebylo monitorováno. Vzhledem k nedostatečnému zkoumání bonity dlužníků mohlo výše uvedené nastavení vést ke splácení úvěru z neúčelově čerpaných peněz a tedy neschopnosti účastníka řízení monitorovat sníženou schopnost dlužníka splácet úvěr.
93. Hodnota z úvěru financovaných služeb nebo věcí dlužníka nebyla účastníkem řízení ani u účelových úvěrů dostatečně zkoumána⁴⁸. Prokazování účelu vynaložení prostředků z úvěru bylo v některých případech⁴⁹ nastaveno až po jeho načerpání, což zvyšuje rizika podstupovaná účastníkem řízení. Období, dokdy měl být účel dlužníkem prokázán, nevyplývalo logicky z podmínek poskytnutého financování a důvody nastavení nebylo možné rekonstruovat z úvěrové složky.
94. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval rozporu s ustanovením bod 5 písm. d, e, i) Přílohy 3 Vyhlášky⁵⁰.**

Hodnocení bonity dlužníka

95. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.9 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
96. Metodika účastníka řízení používaná pro hodnocení bonity dlužníků podhodnocovala náklady dlužníka (zejm. životní náklady, závazky z kontokorentu a kreditních karet) a nezohledňovala rovněž kurzová rizika. Postupy při zjišťování a hodnocení bonity dlužníka probíhaly nerekonstruovatelným způsobem (vyhledávání v registrech, posuzování rentability u projektového financování).
97. Účastník řízení neznal a nebyl schopen zpětně rekonstruovat nastavení parametrů vlastních nástrojů vyhotovených ve formátu .xls používaných pro hodnocení bonity, ani jejich využití systematicky netestoval z hlediska adekvátnosti jejich výstupů. Jejich případně prováděné změny pak nebyly podloženy relevantní dokumentací. Zjištěné nastavení parametrů nástroje pro hodnocení bonity bylo nevyhovující (zohlednění počtu ručitelů bez ohledu na jejich bonitu, pro žadatele bez historie bylo umožněno nastavení

⁴⁷ Povinná osoba rozpoznává a řídí rizika spjatá s novými nebo nestandardními produkty.

⁴⁸ [REDACTED]

⁴⁹ [REDACTED]

⁵⁰ Povinná osoba zajistí, že v rámci jejího systému pro provádění obchodů jsou v závislosti na druhu produktu a typu protistrany posuzovány, a to v časovém horizontu zohledňujícím splatnost expozice, zejména d) účel provedení obchodu, e) zdroje splácení včetně poměru hodnoty expozice k příjmům protistrany a včetně posouzení trvalosti a závaznosti těchto příjmů, i) podmínky, za nichž má být obchod uskutečněn.

volby výborné kreditní historie, pohledávka vůči dlužníkovi, jehož příjem nebyl dostatečný pro splácení existujících dluhů, byla hodnocena kategorií sledované).

98. Správní orgán zjistil nesprávnosti při vyplňování⁵¹ výše uvedených nástrojů, nedostatečné zkoumání správnosti podkladových informací nebo nedostatečné kritické hodnocení deklarovaných příjmů⁵², nerekonstruovatelnost výstupů⁵³, nevyhodnocení rizik změn příjmu v případě smluv na dobu určitou (pracovní smlouvy, nájemní smlouvy)⁵⁴.
99. Na případy projektového financování účastník řízení aplikoval výše popsany standardní nástroj založený na finanční analýze účetních výkazů, který byl však pro tyto účely nevhodný, neboť nerefletoval specifika projektového financování.
100. Účastník řízení poskytoval i přes nedostatečnou bonitu dlužníkům úvěr bez dokládání příjmu (jen na základě čestného prohlášení), což popíralo cíle hodnocení bonity. Ve spojení s dalšími nedostatky v řídicím a kontrolním systému účastníka řízení (zejména absence limitů, nedostatečné sledování účelu úvěru, nedostatečný monitoring, nezohlednění rizikovosti úvěru v úrokové sazbě) hodnotí správní orgán takový přístup jako neobezřetný.
101. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení nedostatečným hodnocením bonity postupoval v rozporu s ustanovením bod 5 písm. c), d), e), i) k) Přílohy 3 Vyhlášky⁵⁵.**
102. **V důsledku výše uvedených nedostatků pak účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 27 odst. 1 písm. b) Vyhlášky⁵⁶ ve spojení s ustanovením bod 7 Přílohy 3 Vyhlášky⁵⁷.**

Čerpání

103. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.13 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
104. V řadě případů⁵⁸ účastník řízení umožnil čerpání úvěru (a/nebo byly uvolněny na účtu načerpané a zde blokové prostředky) přes nesplnění schválené podmínky čerpání úvěru.

51

52

53

54

55 Povinná osoba zajistí, že v rámci jejího systému pro provádění obchodů jsou v závislosti na druhu produktu a typu protistrany posuzovány, a to v časovém horizontu zohledňujícím splatnost expozice, zejména c) finanční a ekonomická situace protistrany, d) účel provedení obchodu, e) zdroje splácení včetně poměru hodnoty expozice k příjmům protistrany a včetně posouzení trvalosti a závaznosti těchto příjmů, i) podmínky, za nichž má být obchod uskutečněn, k) v případě financování určitého aktiva také poměr vlastních zdrojů použitých protistranou k hodnotě tohoto aktiva.

56 Povinná osoba... zavede a udržuje systém řízení rizik tak, že poskytuje nezkršený obraz o míře podstupovaných rizik.

57 Povinná osoba má takový systém měření a sledování úvěrového rizika, který je přiměřený povaze, rozsahu a složitosti činností, podchytí všechny významné zdroje úvěrového rizika a umožňuje vyhodnotit dopad na výnosy a náklady a na hodnotu aktiv, dluhů a podrozvahových položek tak, aby poskytl nezkršený obraz o míře podstupovaného rizika.

105. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 28 písm. c) Vyhlášky⁵⁹.

Monitoring

106. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.14 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
107. Účastník řízení prováděl dvě formy monitoringu tzv. „Credit review“ a „čtvrtletní monitoring“ a obě správní orgán hodnotí jako zcela nedostatečné. Monitoring prováděl (u SME jen do 5/2016) útvar Správa portfolia, kdy, mimo jiné vzhledem ke kvalifikaci jeho pracovníků, monitoring spočíval de facto jen v přepsání údajů z finančních výkazů předložených dlužníky do tabulky ve formátu .xls. Přednastavené funkce v excelovské tabulce vrátily slovní vyhodnocení („dostatečná bonita“) nebo interní rating bonity (A-D), které bylo opsáno a zachyceno v záznamu o provedení „Credit review“ v dokumentu označeném jako „Ověření monitoringu“. Účastník řízení nevyhodnocoval existující rizikově relevantní informace, nevyhodnocoval podklady a dostupné informace o úvěrovém případě a jejich vliv na změnu bonity dlužníka, pouze mechanicky na základě finančních výkazů vyplňoval výše zmíněný nástroj pro hodnocení bonity. Účastník řízení nezjišťoval a nerefletoval v rámci monitoringu, kým je úvěrová pohledávka splácena.
108. Účastník řízení zároveň neměl ani metodicky ani smluvně podchyceno zabezpečení podkladů od dlužníka pro vyhodnocení jeho ekonomické a finanční situace v předepsané frekvenci. Metodika účastníka řízení pro případy projektového financování nestanovila (a v praxi také nebyly vyžadovány) specifické podklady pro monitoring financovaného projektu (navázané na konkrétní strukturu obchodu a časové milníky projektu) a nebyl stanoven přiměřený přístup odpovídající potřebám tohoto typu financování.
109. V informačním systému účastníka řízení byla od počátku evidována u všech úvěrových případů nejlepší možná bonita, a to až do doby případného předložení a vyhodnocení aktuálnějších výkazů znamenajících zhoršení. Což v případě, že dlužník nedodával finanční výkazy, znamenalo, že dlužník byl v informačním systému účastníka řízení i přes tento nedostatek stále evidován s nejlepší bonitou. Výsledkem bylo, že nastavení informačního systému zkreslovalo informace o bonitě dlužníků.
110. V případě, že dlužník neudržoval na svém účtu finanční rezervu, ke které se zavázal úvěrovou smlouvou, účastník řízení reagoval na toto zjištění pouze přeřazením pohledávky do podkategorie sledované, ale nezaslal již dlužníkovi standardní upomínku ani nezjišťoval, proč dlužník nepřevodil na běžný účet prostředky ve výši splátky. Neudržování finanční rezervy přitom mohlo být zásadním indikátorem zhoršené finanční nebo ekonomické situace, který zůstával účastníkem řízení nepodchycen.

58

⁵⁹ Povinná osoba zavede a udržuje zásady kontrolních mechanismů a činností při řízení rizik, včetně kontroly dodržování stanovených postupů a limitů pro řízení rizik, interních validací a přezkumů modelů používaných při řízení rizik, ověřování výstupů hodnocení a měření rizik a ověřování účinnosti opatření přijatých povinnou osobou k omezení výskytu nebo dopadů výskytu rizik.

111. V důsledku výše uvedeného správní orgán zjistil v řadě⁶⁰ případů nedostatečnost a formálnost prováděného monitoringu, která spočívala zejména v nezohlednění nebo nedostatečném vyhodnocení fakticky existujících rizikově relevantních informací, nedostatečném vyhodnocování bonity v průběhu trvání úvěrového vztahu nebo chyby v stanovených postupech⁶¹.
112. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 27 odst. 1 písm. d) Vyhlášky⁶² ve spojení s ustanovením bod 7 Přílohy č. 3 Vyhlášky⁶³, ustanovením bod 8 písm. a) Přílohy č. 3 Vyhlášky⁶⁴ a ustanovením bod 9 písm. a) Přílohy 3 Vyhlášky⁶⁵.**

Kategorizace

113. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.15 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
114. Kategorizaci pohledávek prováděl jiný útvar než útvar, který hodnotil bonitu dlužníka před poskytnutím úvěru a který zároveň nastavil metodiku hodnocení bonity, a dokonce jiný útvar než útvar provádějící monitoring. Útvar odpovědný za provádění kategorizace neměl z hlediska zkušeností pracovníků a zařazení útvaru v organizaci účastníka řízení dostatečné předpoklady pro správné provádění kategorizace.
115. Nucená restrukturalizace byla metodikou účastníka řízení nedostatečně upravena, což zvyšovalo riziko, že nebude při kategorizaci správně zohledněna. Metodika obsahovala nepřesnosti nebo nebezpečné zacházení s rizikovými indikátory, když jejich existence nemusela být zohledněna, pokud byl úvěr splácen, aniž by účastník řízení zkoumal, z jakých nebo čích zdrojů je splácen.
116. Účastník řízení zařazoval pohledávky do kategorií zejména dle počtu dní po splatnosti. Zejména u dlužníků SME⁶⁶ je vzhledem k zdrojům splácení a rizikům spojených s jejich činnostmi tento způsob ověřování ekonomické a finanční situace zcela nedostatečný pro zohlednění všech rizik daného případu a vyhodnocení pravděpodobnosti splacení pohledávky. Správní orgán zjistil u tohoto segmentu

⁶⁰ [redacted] – [redacted], financování [redacted], a [redacted], financování [redacted] a [redacted].

⁶¹ [redacted]

⁶² Povinná osoba při řízení rizik zohledňuje všechna významná rizika a rizikové faktory, kterým je nebo může být vystavena s přihlédnutím k povaze, rozsahu a složitosti činností.

⁶³ Povinná osoba má takový systém měření a sledování úvěrového rizika, který je přiměřený povaze, rozsahu a složitosti činností, podchytí všechny významné zdroje úvěrového rizika a umožňuje vyhodnotit dopad na výnosy a náklady a na hodnotu aktiv, dluhů a podrozvahových položek tak, aby poskytl nezkrácený obraz o míře podstupovaného rizika.

⁶⁴ Povinná osoba zajistí, že její systém měření a sledování úvěrového rizika umožňuje zejména ...b) podchytit a vyhodnotit všechny významné zdroje úvěrového rizika.

⁶⁵ Povinná osoba zajistí, že její systém měření a sledování úvěrového rizika vyplývajícího ze sjednaných obchodů dále zajistí zejména a) sledování finanční a ekonomické situace protistrany s ohledem na typ obchodů sjednaných s touto protistranou.

⁶⁶ Small Medium Enterprises – malé a střední podnikatelské subjekty.

zvýšený podíl špatně kategorizovaných pohledávek, což potvrzuje nedostatečné posuzování relevantních kritérií pro správnou kategorizaci⁶⁷.

117. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s pravidly pro zařazování pohledávek do kategorií dle § 81-83 Vyhlášky.

Opravné položky (OP) a rezervy

118. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.17 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.

119. Správní orgán zjistil, že účastník řízení při stanovení ztráty ze znehodnocení, nezohledňoval skutečnost, že nemovitý kolaterál není pojištěn. Účastník řízení přecenil nemovité zajištění u části portfolia (cca -11 %), u zbytku však přecenění bezdůvodně neprovedl, přestože i u nich existovalo zvýšené riziko jejich nadhodnocení (a související riziko podhodnocení OP). Účastník řízení nezohledňoval významnou korelaci mezi hodnotou kolaterálu a bonitou dlužníka a zohledňoval zajištění, přestože nebyly splněny podmínky uznatelnosti tohoto zajištění pro účely tvorby OP (podkapitola 1.11.1 Protokolu). Účastník řízení nebyl svými postupy schopen doložit dostatečnost natvořených OP, neboť neměl potřebná data k relevantním odhadům, ani neprověřoval, zda ztráta z jednotlivých podkategorií není vyšší než natvořená opravná položka.

120. Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení postupoval v rozporu s ustanovením § 85 odst. 3 Vyhlášky⁶⁸ a ustanovením § 88 odst. 2 Vyhlášky⁶⁹.

Výpočet kapitálového požadavku

121. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 1.17 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.

122. Účastník řízení nezajistil rekonstruovatelnost způsobu výpočtu kapitálového požadavku k úvěrovému riziku. Účastník řízení neměl adekvátní metodiku pro výpočet a v samotném výpočtu kapitálového požadavku byly identifikovány zejména následující nedostatky, které se projevily podhodnocením rizikově vážených aktiv. Účastník řízení nesprávně zařazoval pohledávky do kategorie retailových expozic (podhodnocení o 5,4 mil. Kč na kontrolním vzorku pohledávek za jinými osobami než úvěrovými institucemi, který činil 610 mil. Kč). Účastník řízení nezařazoval pohledávky do kategorie expozic spojených s obzvláště vysokým rizikem (podhodnocení o 102,97 mil. Kč na kontrolním vzorku pohledávek v objemu 610 mil. Kč). Účastník řízení nesprávně zohledňoval finanční zajištění (podhodnocení

---

⁶⁷ Správní orgán zjistil, že u 12 úvěrových dlužníků (39 % vzorku právnických osob) účastník řízení špatně kategorizoval pohledávky, a nařídil jejich zhoršení.

⁶⁸ Povinná osoba je schopna prokázat dostatečnost a důvodnost opravných položek.

⁶⁹ Povinná osoba rovněž prověřuje, zda ztráta ze správně zařazené sledované, nestandardní nebo pochybné pohledávky není vyšší než ztráta stanovená podle odstavce 1. Je-li ztráta vyšší než ztráta stanovená podle odstavce 1, povinná osoba zvýší koeficient, ale tak, aby u

- a) sledované pohledávky byl nižší než 0,2,
- b) nestandardní pohledávky byl nižší než 0,5 a
- c) pochybné pohledávky byl nižší než 1,0.

o 8,7 mil. Kč na celém portfoliu⁷⁰). Identifikované nedostatky znamenaly podhodnocení výše rizikově vážených aktiv na úvěrovém portfoliu o 117 mil. Kč.

123. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení nepočítal celkový objem rizikové expozice pro úvěrové riziko v souladu s částí třetí hlavou II Nařízení.**

Řízení úrokového rizika investičního portfolia

124. Všechny dílčí nedostatky v činnosti účastníka řízení, které správní orgán identifikoval v rámci Kontroly, jsou popsány v podkapitole 2.2 Protokolu, správní orgán uvádí v tomto rozhodnutí pouze následující shrnutí hlavních nedostatků.
125. Účastník řízení zvolil pro měření úrokového rizika investičního portfolia nevhodné a nepřesné postupy, které vedly k podhodnocení úrokového rizika investičního portfolia účastníka řízení.
126. **Z výše uvedeného vyplývá, že účastník řízení nepostupoval v souladu s požadavky EBA Guidelines on the management of interest rate risk arising from non-trading activities (IRRBB 2 a IRRBB 3), čímž porušil ustanovení § 10 odst. 3 písm. a) Vyhlášky⁷¹.**

Vyjádření účastníka řízení

Obecně k prováděné nápravě

127. Účastník řízení uvedl, že od ukončení Kontroly průběžně komunikoval se správním orgánem a také předložil souborný přehled opatření k nápravě, která implementuje. Celkový přístup účastníka řízení k řešení nedostatků je konstruktivní, se správním orgánem si odsouhlasil harmonogram nápravných opatření. Účastník řízení přijal celou řadu opatření a i přesto nadále intenzivně pracuje na dalším zdokonalení řídicího a kontrolního systému.

Útlum činnosti a snížení rizik

128. Účastník řízení uvedl, že již na podzim roku 2016 na základě vyhodnocení aktuální situace, sám interně rozhodl o pozastavení úvěrové činnosti tak, aby nevznikala nová úvěrová expozice a nedocházelo k navyšování podstupovaného rizika. Účastník řízení rovněž minimalizoval příjmy vkladů a tuto činnost nijak zásadně veřejně neprezentuje. Postupně dochází ke splácení úvěrového portfolia, snižování podstupovaného úvěrového rizika, a s tím souvisejícím snižováním požadavků na regulatorní kapitál. Postupně také dochází ke snižování objemu vkladů, které jsou vypláceny dle splatnosti a celkové velikosti bilanční sumy. Účastník řízení má za to, že cíle správního řízení, kterým je primárně omezení rizika na straně Účastníka řízení, již bylo dosaženo, a proto odpadly důvody pro vedení řízení, které je možné zastavit.
129. V úvěrovém portfoliu Účastníka řízení dochází k významným změnám. V průběhu dubna a května došlo ke splacení 26 úvěrů v celkovém objemu 137 mil. Kč, s dosažením výtěžnosti 97 % expozice. U klienta ██████████ ██████████ ██████████, který představoval podle správního orgánu významné riziko koncentrace v objemu 44 mil. Kč hraničícího s limitem pro velké angažovanosti, došlo k úplnému splacení

⁷⁰ Objem všech pohledávek za jinými osobami než úvěr. institucemi k datu kontroly (29. 2. 2016) činil 1 879 mil. Kč.

⁷¹ Povinná osoba vždy dodržuje při své činnosti a zapracuje do vnitřních předpisů obecné pokyny Evropského orgánu dohledu.

zůstatku úvěru. Účastník řízení zároveň v dubnu 2017 vypověděl všechny termínované vklady se splatností do konce roku 2017 a vybrané termínované vklady se splatností do 30.6.2018. Jednalo se o 1004 vkladů v objemu 717 mil. Kč.

130. Celkovým utlumením činnosti a realizací opatření ke zkvalitnění řídicího a kontrolního systému usiluje účastník řízení o konsolidaci situace a nastavení podmínek pro fungování jako malá a stabilní úvěrová instituce poskytující méně rizikové úvěry a přijímající omezené vklady.

Podhodnocení RVA

131. Účastník řízení uvedl ke zjištěním správního orgánu o podhodnocení RVA, že „přepřepočoval vnitřní předpisy a došlo k významným změnám faktických postupů jak pro poskytování úvěrů, tak pro monitoring a vyhodnocování stávajícího úvěrového portfolia“. „Postupně dochází k prověření celého portfolia včetně zajištění, které bude dokončeno do 30.6.2017.“
132. Účastník řízení rozšířil počet pohledávek, které kvalifikuje jako expozice s obzvlášť vysokým rizikem. Účastník řízení zařazuje expozice vůči SME ve smyslu čl. 501 Nařízení podle dokladů o obratu, nikoliv na základě čestného prohlášení. Účastník řízení změnil zohledňování finančního zajištění, což je viditelné na údajích uvedených ve výkazech za březen 2017. Účastník řízení bude zohledňovat pouze blokové vklady, které splňují definici způsobilého kolaterálu a nadále bude vklady v České republice hodnotit nulovým koeficientem uznatelnosti a v Slovenské republice pouze pokud je k účtu zřízeno zástavní právo zaregistrované v Notářském centrálním registru zástavních práv SR. Zajištění pohledávkami za účty klienta bude akceptováno v nulové hodnotě. Účastník řízení deklaruje, že pro účely posouzení retailových pohledávek zavedl kritéria specifikující podobnost pohledávek, aby postupoval v souladu s čl. 123 Nařízení.
133. Účastník řízení postupně provádí přecenění zajištění. Od září 2016 do března 2017 bylo provedeno 183 přecenění. Do konce roku dojde k přecenění zbývajících 395 úvěrových případů. Účastník řízení provede analýzu korelace mezi hodnotou kolaterálu a úvěrovou kvalitou dlužníka. Účastník řízení u poskytnutých úvěrů metodicky zavedl koeficient pro snížení hodnoty kolaterálu – nemovitostí v případě, že nejsou pojištěny nebo pojištění zaniklo.
134. V oblasti opravných položek a rezerv došlo k aktualizaci metodiky v oblasti výpočtu dostatečnosti výše opravných položek, výpočtu ztrát ze znehodnocení, dále dojde ke kalibraci modelu stanovování PD a LGD pro portfolio a jednotlivé podkategorie.

Kapitálový požadavek k riziku koncentrace

135. Účastník řízení uvedl, že „přepřepočoval systém limitů, zajistil stanovení absolutních a relativních hodnot limitů koncentrace pro segmenty spotřebitel a SME, stanovení limitů koncentrace pro odvětví a limitů z hlediska teritoriálního.“

Kapitálový požadavek k nedostatečnému řízení rizik souvisejících s produktem a účelem úvěru

136. Účastník řízení uvedl, že „přepřepočoval produktové listy, čímž došlo ke zpřesnění a zjednodušení produktů, zavedl postupy pro obezřetný výběr charakteristik produktů a konzistentní přístup ke všem obchodním případům stejného druhu. V neposlední řadě zavedl účastník řízení nový systém evidence výjimek.“ Účastník řízení přestal

poskytovat neúčelové úvěry jako samostatný produkt pro právnické osoby. Účastník řízení je přesvědčen, že přijaté změny mu umožňují efektivnější monitoring a řízení úvěrového rizika.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému hodnocení bonity dlužníků

137. Účastník řízení uvedl, že „provedl změny oblasti práce s úvěrovými registry, zpětné rekonstruovatelnosti postupů pro hodnocení bonity a nástrojů pro hodnocení bonity včetně postupů pro projektové financování“ a nechal si vytvořit nové nástroje pro hodnocení bonity externí specializovanou společností. Nově vyhodnocuje kurzová rizika a testuje dopady pohybu kurzů a dlužníků, kteří mají příjmy v jiné měně než CZK nebo EUR.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému řízení rizik při čerpání úvěrů

138. Účastník řízení zavedl nové kontrolní mechanismy a upravil katalog podmínek, aby bylo možné jednoznačně identifikovat, zda byla podmínka splněna.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému řízení rizik při monitoringu a kategorizaci

139. Účastník uvedl, že „přepracoval vnitřní předpisy a zavedl postupy a opatření, které mu umožňují efektivněji monitorovat jednotlivé úvěrové případy.“ „Provedenými změnami je tak zaručeno, že monitoring provádí kvalifikovaní pracovníci, dochází k pravidelnému vyhodnocování splátkové disciplíny, kontrole plnění smluvních podmínek, vyhodnocení ESS a celkové angažovanosti, prohlídkám místa podnikání, předmětů zajištění, kontrole evidovaného a schváleného účelu, sleduje early warning signals a zabezpečuje podklady od dlužníka, aby mohl pravidelně vyhodnocovat jeho ekonomickou a finanční situaci. Zvláštní postupy byly zavedeny rovněž pro případy projektového financování. Přijaté změny v oblasti monitoringu vedou rovněž k odstranění nedostatků v oblasti kategorizace.“
140. Účastník řízení dále dokončil provedení mimořádného monitoringu všech pohledávek v prodlení déle než 120 dní a dále všech pohledávek převyšujících 15 mil. Kč u segmentu SME a 5 mil. Kč u segmentu Spotřebitel. Celkem tak bylo zmonitorováno 197 klientů segmentu SME (214 úvěrů) a 164 klientů segmentu Spotřebitel (173 úvěrů).

Kapitálový požadavek k úrokovému riziku investičního portfolia

141. Účastník řízení uvedl, že „aktualizací vnitřního předpisu SM 062 řízení tržních rizik byla upravena metodika výpočtu expozice vůči úrokovému riziku tak, že je zohledňována pravděpodobnost výše a časového zařazení očekávaného cash-flow. Na řízení úrokového rizika je užívána metoda diferenční (GAP) analýzy.“

Nedostatečné odůvodnění dodatečných kapitálových požadavků

142. Správní orgán uvedl v oznámení o zahájení správního řízení hodnocení, že účastník řízení není vzhledem k rizikům, která podstupuje, dostatečně kapitálově vybaven. Přestože správní orgán uvedl konkrétní výši kapitálového požadavku, nijak jej neodůvodnil, nepodložil žádnými podklady, fakty, propočty a/nebo metodikou, která by jakkoli vysvětlovala způsob, jakým dospěl k těmto údajům. Účastník řízení neidentifikoval ve spise žádné dokumenty, data či výpočty, ze kterých by vyplývaly nebo které by odůvodňovaly názor správního orgánu na důvodnost a výši požadavků na doplnění kapitálové potřeby v jednotlivých oblastech.

143. Správní orgán dovozuje důvodnost a výši dodatečné kapitálové potřeby pouze z nedostatků vytýkaných v oblasti řídicího a kontrolního systému účastníka řízení. Proti takto postavenému rozhodnutí o dodatečné kapitálové potřebě se však nelze efektivně bránit ani jej rozporovat, neboť není zřejmé, jak správní orgán k důvodu a výši dodatečné kapitálové potřeby v jednotlivých oblastech dospěl. Rozhodnutí by tak bylo zcela nepřezkoumatelné.
144. Vzhledem k účelu dodatečné kapitálové potřeby, kterým je zejména zájem na ošetření rizik do budoucnosti a pokrytí regulatorního kapitálu, má účastník řízení za to, že uložení tohoto opatření je věcně nedůvodné, a to zejména proto, že celkové riziko podstupované Účastníkem řízení se dramaticky snížilo v důsledku (i) vlastního rozhodnutí Účastníka řízení neposkytovat nové úvěry a (ii) odstranění výhrad k řídicímu a kontrolnímu systému, dle správního orgánu, jsou přijatá opatření k nápravě zcela vyhovující.

Řešení mimo správní řízení

145. S ohledem na dobrovolně přijatá opatření, jakožto i s přihlédnutím k nedostatkům ve vztahu k principům správního řízení a v neposlední řadě ke smyslu a účelu sankčního řízení, kdy řešení případných kapitálových požadavků je otázkou dlouhodobějšího procesu a primárně spadá do sféry dohledové činnosti správního orgánu, a proto by v rámci tohoto správního řízení žádné dodatečné kapitálové požadavky ukládat neměl. Účastník řízení je připraven otázku vytvoření dodatečné kapitálové rezervy v úzké kooperaci se správním orgánem dořešit mimo rámec tohoto správního řízení.

Aktuální situace účastníka řízení

146. Účastník řízení v posledním Vyjádření ze dne 12.7.2017 aktualizoval informace o prováděných nápravných opatřeních, o úvěrovém portfoliu, vývoji rizikově vážených aktiv a prognóze kapitálového poměru do konce roku. Účastníkovi se podařilo k 30.6.2017 dosáhnout kapitálového poměru ve výši 14,31 % oproti původnímu předpokladu 12,94 %. Účastník aktuálně předpokládá, že v prosinci 2017 bude kapitálový poměr ve výši 15,3 % oproti dříve předloženému Vyjádření ze dne 7.6.2017, kdy předpokládal kapitálový poměr ve výši 13,84 %.
147. Oproti stavu k 31.12.2016 došlo k poklesu celkové úvěrové expozice o 22 %. U účastníka řízení došlo ke snížení velkých angažovaností a to v důsledku řádného splacení největších angažovaností ([redacted], [redacted], [redacted] a [redacted], [redacted], [redacted]). Aktuální situace účastníka řízení je jak ve vztahu k vnitřním postupům, tak k jeho kapitálové vybavenosti zcela odlišná od situace během kontroly i situace při zahájení správního řízení. Účastník řízení deklaruje implementaci 95 % přijatých opatření.

Vypořádání námitek účastníka řízení

Obecně k prováděné nápravě

148. Správní orgán přihlédl ke skutečnosti, že účastník řízení již předložil správnímu orgánu akceptovatelný harmonogram nápravných opatření, která účastník řízení plánuje zavést do praxe, za účelem nápravy nedostatků zjištěných v průběhu Kontroly, ve vztahu k pravomoci uložit tímto rozhodnutím nápravné opatření. Správní orgán dále zohlednil, že účastník řízení deklaruje dobrovolně prováděnou nápravu. Vzhledem k výše

uvedeným skutečnostem správní orgán neukládá účastníkovi řízení tímto rozhodnutím povinnost provést nápravu.

149. Nápravná opatření prováděná účastníkem řízení, změny v jeho vnitřních předpisech a následné zavedení těchto změn do praxe jsou skutečnosti, které se až na konkrétní výjimky promítnou v rizikovém profilu účastníka řízení s časovým odstupem, bude-li účastník řízení do budoucna při poskytování úvěrů postupovat obezřetně. Změna postupů účastníka řízení však nepůsobí zpětně a rizika vyplývající z nedostatků v řídicím a kontrolním systému účastníka řízení jsou spjata s již poskytnutými úvěry, a proto aktuální změna postupů účastníka řízení nemůže všeobecně, tedy až na správním orgánem níže uvedené výjimky, vést k přehodnocení požadavku správního orgánu na dodatečné kapitálové požadavky.

Útlum činnosti a snížení rizik

150. Účastník řízení deklaruje snížení bilance, ale taková skutečnost sama o sobě není důvodem ke snížení dodatečného kapitálového požadavku. Dodatečný kapitálový požadavek je vyjádřen poměrovým ukazatelem, který vyjadřuje kapitálovou potřebu vůči rizikově váženým aktivům účastníka řízení. Snížením objemu rizikově vážených aktiv, ať už se tak děje snížením rizikovosti aktiv nebo snížením jejich objemu, dochází i k snížení kapitálu, který odpovídá dodatečnému kapitálovému požadavku. Správním orgánem požadovaného kapitálového poměru lze dosáhnout navýšením kapitálu, snížením rizikově vážených aktiv nebo kombinací těchto postupů, kdy záleží na účastníkovi řízení, jakým způsobem povinnost stanovenou rozhodnutím naplní.

Podhodnocení RVA

151. Správní orgán zohlednil, že účastník řízení provedl změny v postupu stanovení rizikově vážené expozice, a snížil ukládaný dodatečný kapitálový požadavek. Z účastníkem řízení předložených vyjádření a podkladů je však zřejmé, že účastník řízení nedokončil změnu v rozsahu celého portfolia, ale předpokládá dokončení teprve ke konci roku 2017. Až účastník řízení dokončí revizi portfolia v plném rozsahu a předloží správnímu orgánu podklady o provedených změnách, správní orgán opětovně posoudí potřebu uložení dodatečného kapitálového požadavku pro tuto oblast výpočtu rizikově vážené expozice.

Kapitálový požadavek k riziku koncentrace

152. Skutečnost, že účastník řízení zavedl nové limity, samo o sobě nezměnilo strukturu úvěrového portfolia účastníka řízení. Nově zavedené limity mohou být nástrojem pro řízení koncentrace v portfoliu účastníka řízení do budoucna. Nemůže se však jednat o jediný nástroj pro řízení rizika koncentrace. Rozhodující pro riziko koncentrace bude skutečný efekt nově zaváděných pravidel, nikoliv rozsáhlost a složitost těchto pravidel vtělených účastníkem řízení do nových vnitřních předpisů a do knihy limitů.
153. Správní orgán vyhodnotil strukturu úvěrového portfolia účastníka řízení z hlediska koncentrace vůči jednotlivým ekonomicky spjatým skupinám osob (jak vyplývá z účastníkem řízení předkládaných hlášení), a zohlednil⁷² změny, které proběhly v portfoliu s ohledem na útlum úvěrové činnosti účastníka řízení⁷³.

---

⁷² Bod 172 rozhodnutí.

⁷³ Bod 128 a n. rozhodnutí.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému řízení rizik souvisejících s produktem a účelem úvěru

154. Účastník řízení při poskytování úvěrů používal několik let produktové listy, kde jednotlivé kategorie poskytovaných úvěrů nebyly jednoznačně vymezené a od sebe oddělené. Nekonkrétnost produktových listů umožňovala jako stejný produkt poskytovat i úvěry, které měly natolik odlišné charakteristiky, že k nim není možné z hlediska úvěrových rizik přistupovat stejným způsobem, tedy bez zohlednění jejich specifik. Účastník řízení nemůže rizika vyplývající z úvěrů poskytnutých v období platnosti nedostatečných produktových listů systematicky řídit jako skupinu homogenních úvěrů se stejnými riziky. Zařazení konkrétních úvěrů pod určitý produkt nemá dostatečnou vypovídající hodnotu. Účastník řízení nemůže dostatečně řídit rizika vyplývající z koncentrace produktů, protože jednotlivé produkty nemají stejné vlastnosti, a proto koncentrací stejných produktů nedochází ke koncentraci konkrétních rizik daných charakteristikou produktu, naopak k těmto koncentracím může docházet, nezávisle na poskytnutých produktech, což znemožňuje tato rizika řádně řídit.
155. Účastník řízení zároveň přetvořením produktové řady, která byla více než nutná, přijde o schopnost dlouhodobě sledovat jednotlivé charakteristiky poskytnutého financování a jejich změny v čase. Nedostatečná rozpracovanost produktových listů dále vedla v praxi také k poskytování úvěrů, kde jednotlivé parametry neodpovídaly financované potřebě klienta, což opět zvyšuje rizika spojená s poskytnutými úvěry. Všechny takto poskytnuté úvěry v portfoliu účastníka řízení představují překážku pro řízení rizik a vyplývají z nich zvýšená rizika pro činnost účastníka řízení. Samotné zavedení nových produktů může snížit rizika spojená s nově poskytovanými úvěry, ale neodstranilo rizika související s již poskytnutými úvěry.
156. Účastník řízení poskytoval neúčelové úvěry, u kterých neznalost o financované potřebě klienta snižuje schopnost účastníka řízení řídit rizika související s poskytnutým úvěrem, schopnost tato rizika monitorovat, případně se proti nim chránit. Účastník řízení poskytoval i u účelových úvěrů neúčelovou část úvěru, což opět může snížit možnost účastníka řízení včas odhalit sníženou schopnost klienta splácet úvěr a učinit potřebná opatření. Samotné zavedení nových pravidel však nevede k snížení rizik souvisejících s již poskytnutými úvěry, dokud nebudou řádně splaceny.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému hodnocení bonity dlužníků

157. Správní orgán zjistil u účastníka řízení systémové nedostatky, které ovlivňovaly proces hodnocení bonity klientů jako celek. Jednalo se zejména o podhodnocování nákladů dlužníka, neznalost fungování nástrojů, které účastník řízení při hodnocení bonity používal, a absence zpětného testování nebo jiného hodnocení výsledků používaných nástrojů, aplikace výše uvedených nástrojů na nevhodné typy obchodních případů. Správní orgán navíc zjistil u účastníka řadu dílčích pochybení při hodnocení bonity, která vedla spolu s výše uvedenými skutečnostmi správní orgán k závěru, že proces hodnocení bonity jako celek byl nedostatečný.
158. Proces hodnocení bonity klienta probíhá před poskytnutím úvěru a je jádrem rozhodování účastníka řízení o poskytnutí nebo neposkytnutí úvěru klientovi. Změna postupů účastníka řízení při hodnocení nových klientů může mít do budoucna vliv na lepší řízení rizik souvisejících s poskytovaným financováním, ale nemůže působit zpětně. Pokud účastník řízení poskytl úvěry, které poskytnuty být neměly nebo ve výši, ve které poskytnuty být neměly nebo s jinými nepřiměřenými parametry, může dojít k eliminaci rizik spojených s těmito úvěry až jejich úplným splacením.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému řízení rizik při čerpání úvěrů

159. Správní orgán zjistil stejný nedostatek při předchozí kontrole a uložil účastníkovi řízení Příkazem, aby zajistil, že nebude docházet k převedení nebo uvolnění peněžních prostředků ve prospěch klienta, pokud nebudou splněny podmínky pro čerpání. Účastník řízení již po předchozí kontrole deklaroval zavedení kontrolních mechanismů, které zabrání výše uvedenému nedostatku. Přesto správní orgán při Kontrole zjistil, že tento nedostatek stále nebyl odstraněn. Účastník řízení nyní opětovně deklaruje, že zavedl efektivní kontrolní mechanismy a předkládá k doložení nápravy nové vnitřní předpisy. Správní orgán uvádí, že považuje za rozhodující skutečnost, zda tyto postupy budou v praxi řádně prováděny a zda povedou k deklarovanému cíli. Účastník řízení v tuto chvíli neposkytuje nové úvěry a správní orgán proto vzhledem k zjištěním učiněným při Kontrole a vzhledem k neprovedení nápravy v této oblasti po předchozí kontrole, považuje dodatečný kapitálový požadavek za nutný.

Kapitálový požadavek k nedostatečnému monitoringu a kategorizaci

160. Správní orgán zohlednil účastníkem řízení deklarovanou nápravu v postupech provádění monitoringu a kategorizací a v rozhodnutí upustil od dodatečného kapitálového požadavku pro tuto oblast.

Kapitálový požadavek k úrokovému riziku investičního portfolia

161. Správní orgán posoudil aktuální úrokovou pozici účastníka řízení a v rozhodnutí upustil od dodatečného kapitálového požadavku pro tuto oblast.

Nedostatečné odůvodnění dodatečných kapitálových požadavků

162. Správní orgán je naopak přesvědčen, že toto rozhodnutí obsahuje dostatečné odůvodnění dodatečného kapitálového požadavku. Správní orgán velmi transparentním způsobem v oznámení o zahájení správního řízení popsal, k jakým jednotlivým oblastem činnosti účastníka řízení přiřazuje jakou výši kapitálového požadavku a umožnil účastníkovi řízení vyjádřit se ke konkrétním problémům v jeho činnostech, ke konkrétním rizikům spojeným s jeho úvěrovým portfoliem a navrhnout řešení těchto problémů, zajistit snížení konkrétních rizik nebo dokonce předložit alternativní výpočet kapitálové potřeby pro daná rizika.
163. Správní orgán již v oznámení o zahájení správního řízení napsal, jakou výši kapitálového požadavku nedostatků v konkrétních oblastech přiřadil a také popsal metody, kterými k těmto údajům došel. Oznámení o zahájení správního řízení ani toto rozhodnutí neobsahují konkrétní výpočty, které správní orgán provedl, protože tyto výpočty jsou pouze východiskem pro expertní posouzení správního orgánu. Výpočty jsou prováděny na datech reportovaných účastníkem řízení v rámci pravidelné informační povinnosti. Správní orgán v tomto rozhodnutí popsal své úvahy při stanovení dodatečného kapitálového požadavku.
164. Pokud účastník řízení bude efektivněji řídit svá rizika a představí správnímu orgánu vylepšené metody, kterými vyhodnocuje, řídí a snižuje svá rizika, může být schopen přesnějšího výpočtu dodatečného kapitálového požadavku. V tomto správním řízení se tak nestalo, a proto správní orgán uložil kapitálový požadavek ve výši odpovídající jeho vlastním výpočtům a správnímu uvážení.

Řešení mimo správní řízení

165. Správní orgán se ztotožňuje s účastníkem řízení v jeho hodnocení, že uložení dodatečného kapitálového požadavku je pravomocí, která spadá do skupiny dohledových nástrojů správního orgánu, ale odmítá jeho závěr, že tento nástroj nemá být realizován ve správním řízení. Správní orgán neukládá ve správním řízení pouze sankce, jak by mohlo vyplývat z argumentace účastníka řízení, ale správní orgán ve správním řízení ukládá též nápravná opatření, odnímá souhlas udělený podle ZSÚD nebo též odnímá povolení působit jako družstevní záložna. ZSÚD řadí pravomoc uložit dodatečný kapitálový požadavek mezi opatření podle ustanovení § 28 ZSÚD a správní orgán tak postupuje v souladu se zákonem, když ukládá ve správním řízení dodatečný kapitálový požadavek.
166. Účastník řízení doposud nenavýšil potřebným způsobem kapitál. Účastník řízení nepředstavil správnímu orgánu žádný efektivní plán navýšení kapitálové vybavenosti nebo řešení jeho aktuální situace, což by byl nezbytný předpoklad řešení kapitálové vybavenosti mimo správní řízení. Vzhledem k výše uvedenému představuje pouze uložení dodatečného kapitálového požadavku prostřednictvím tohoto rozhodnutí přiměřenou jistotu, že účastník řízení skutečně potřebným způsobem navýší svou kapitálovou vybavenost.

Aktuální situace účastníka řízení

167. Z vyjádření účastníka řízení ani z příložených podkladů není zřejmé, jakým způsobem účastník řízení dospěl k hodnocení, že je implementováno 95 % všech nápravných opatření. Účastník řízení předložil správnímu orgánu s Vyjádřením ze dne 12.7.2017 podrobný harmonogram ve vztahu ke kapitolám 2-9 Protokolu, které s výjimkou měření úrokového rizika investičního portfolia, nebyly předmětem správního řízení. Ve vztahu k procesům poskytování úvěrů a řízení úvěrového portfolia účastník řízení předložil pouze sumář, ve kterém je u 5 položek z 19 uveden celkový status „v procesu“, přičemž i u položek s celkovým statutem „splněno“ jsou uvedeny poznámky ohledně jednotlivých nesplněných bodů.
168. Správní orgán vyhodnocuje kapitálovou potřebu účastníka řízení s ohledem na aktuální situaci. Jak je uvedeno níže, správní orgán hodnotil u každé oblasti zvlášť, zda je vzhledem k změnám v činnosti účastníka řízení stále potřebné, aby uložil dodatečnou kapitálovou potřebu. Z prognózy vývoje kapitálového poměru účastníka řízení vyplývá, že účastník řízení počítá s dosažením požadované výše nejpozději v říjnu 2017. Povinnost ukládaná správním orgánem tedy nejde nad rámec účastníkem řízení předpokládaného vývoje, naopak mu poskytuje delší časový rámec pro dosažení stanoveného cíle.

Dodatečné kapitálové požadavky

169. Správní orgán posouzením stavu úvěrového portfolia účastníka řízení, rizikového profilu účastníka řízení a dopadů nedostatků zjištěných v postupech účastníka řízení dospěl k závěru, že je z obezřetnostního hlediska nutné, aby účastník řízení udržoval kapitál nad minimální úrovní požadavků na kapitál.
170. Správní orgán přehledně srovnal v následující tabulce kapitálové požadavky v jednotlivých oblastech při zahájení správního řízení a v aktuální situaci účastníka řízení:

Oznámení o zahájení správního řízení	Rozhodnutí
Podhodnocení RVA	Podhodnocení RVA
Riziko koncentrace	Riziko koncentrace
Řízení rizik souvisejících s produktem a účelem	Řízení rizik souvisejících s produktem a účelem
Hodnocení bonity dlužníků	Hodnocení bonity dlužníků
Čerpání úvěrů	Čerpání úvěrů
Monitoring a kategorizace	-
Úrokové riziko investičního portfolia	-

171. Správní orgán snížil oproti situaci v době zahájení správního řízení dodatečný kapitálový požadavek pro rizika vyplývající z podhodnocení RVA a zohlednil následující skutečnosti. Účastník řízení změnil postupy pro hodnocení rizikově vážené expozice. Účastník řízení nově vyhodnocuje pohledávky jako expozice s obzvlášť vysokým rizikem a některé pohledávky už do této kategorie zařadil. Účastník řízení zařazuje expozice podle čl. 501 Nařízení, pouze pokud má přiměřenou jistotu ohledně splnění podmínek. Účastník řízení změnil zohledňování finančního zajištění. Účastník řízení deklaruje, že pro účely posouzení retailových pohledávek zavedl hodnocení, která mu umožní postupovat v souladu s čl. 123 Nařízení. Správní orgán nemohl zcela upustit od uložení dodatečného kapitálového požadavku, neboť na části nápravy účastník řízení teprve pracuje. Účastník řízení provádí přecenění zajištění a aktuálně předpokládá, že dojde k přecenění zbývajících úvěrových případů do konce roku 2017. Správní orgán následně upustí od dodatečného kapitálového pro podhodnocení rizikově vážené expozice, po té, co účastník řízení doloží správnímu, že provedl adekvátní přecenění u příslušných úvěrů.
172. Správní orgán po splacení úvěrů a odprodejích některých pohledávek, k nimž u účastníka došlo, opětovně posoudil riziko koncentrace expozic k jednotlivým ekonomicky spjatým skupinám osob a snížil dodatečný kapitálový požadavek k riziku koncentrace oproti stavu v době zahájení správního řízení.
173. Správní orgán nemůže upustit od dodatečného kapitálového požadavku k rizikům vyplývajícím z nedostatků účastníka řízení souvisejících s produkty a účelem úvěru. Účastníkem řízení poskytnuté úvěry, u nichž účastník řízení neidentifikoval nebo dostatečně nezjišťoval účel úvěru a také úvěry poskytnuté a evidované jako účelové, u kterých však byla část poskytnuta neúčelově, jsou stále součástí úvěrového portfolia účastníka řízení. Rizika související s nebezpečným postupem účastníka řízení při jejich poskytnutí nebyla nově zavedenými postupy účastníka řízení odstraněna. Rovněž úvěry poskytované účastníkem řízení bez dokládání příjmů, které účastník řízení poskytl, aniž dostatečně posoudil možná rizika související s poskytnutím financování, jsou až do splacení těchto úvěrů součástí úvěrového portfolia účastníka řízení.
174. Správní orgán rovněž nemůže upustit od uložení dodatečného kapitálového požadavku k nedostatečnému hodnocení bonity dlužníků, neboť se jedná o proces, který probíhá před poskytnutím úvěru a ovlivňuje zejména rozhodnutí účastníka řízení, zda úvěr poskytnout nebo neposkytnout, a také v jakém objemu, s jakým zajištěním a s jakým úrokem. Důsledkem nebezpečných postupů při poskytování úvěrů je skutečnost, že účastník řízení podceňoval rizika vyplývající z poskytnutí financování. Takto poskytnuté úvěry jsou stále součástí úvěrového portfolia účastníka řízení a rizika vyplývající z těchto úvěrů mohou nadále ovlivnit situaci účastníka řízení. Nově

zavedené postupy povedou k lepšímu řízení úvěrového rizika u nově poskytovaných úvěrů, ale neodstranily rizika související s již poskytnutými úvěry.

175. Správní orgán ukládá účastníkovi řízení také kapitálový požadavek pro oblast čerpání úvěrů, neboť účastník řízení již po předchozí kontrole a po uložení povinnosti provést nápravu Příkazem deklaroval nápravu v této oblasti. Správní orgán přesto při Kontrole zjistil, že účastník řízení opakovaně umožnil čerpání úvěru, aniž bylo doloženo splnění podmínek stanovených pro čerpání úvěru. Správní orgán může posoudit efektivitu opatření aplikovaných účastníkem řízení až na vzorku nově poskytnutých úvěrů.
176. Správní orgán naopak upustil od záměru uložit dodatečný kapitálový požadavek k rizikům vyplývajícím z nedostatečného monitoringu a špatně prováděné kategorizaci, neboť účastník řízení deklaruje splnění nápravy v této oblasti. Účastník řízení tak již nyní díky novým procesům a průběžnému monitoringu je lépe informován o aktuální bonitě dlužníků a rizicích souvisejících s poskytnutými úvěry a změnil kategorie jednotlivých úvěrů tak, aby odpovídaly požadavkům regulace.
177. Správní orgán rovněž na základě vyhodnocení aktuální úrokové pozice účastníka řízení upustil od záměru uložit dodatečný kapitálový požadavek k úrokovému riziku investičního portfolia.
178. Správní orgán uložil účastníkovi řízení počínaje dnem 1.1.2018 povinnost udržovat kapitál nad minimální úrovní. Účastník řízení tak bude mít dostatek času pro dosažení požadovaného stavu. S ohledem na výše uvedené hodnocení situace účastníka řízení, uložil správní orgán účastníkovi řízení povinnost udržovat kapitál nad minimální úrovní požadavků na kapitál podle čl. 92 Nařízení a požadavků na kapitálové rezervy podle ZSÚD ve výši 3,5 % objemu rizikově vážené expozice.
179. V souladu s čl. 92 Nařízení musí účastník řízení kromě výše uvedeného dodatečného kapitálového požadavku vždy udržovat kapitál odpovídající celkovému kapitálovému poměru ve výši 8 % a v souladu s ustanovením § 8aj ZSÚD udržuje také kapitál odpovídající kombinované kapitálové rezervě⁷⁴. Kombinovaná kapitálová rezerva se v případě účastníka řízení skládá z bezpečnostní rezervy ve výši 2,5 % z celkového objemu rizikové expozice podle čl. 92 odst. 3 Nařízení a proticyklické kapitálové rezervy, která je aktuálně stanovena správním orgánem ve výši 0,5 % z celkového objemu rizikové expozice podle čl. 92 odst. 3 Nařízení.
180. Vzhledem k výše uvedenému bude účastník řízení ke dni 1.1.2018 povinen udržovat celkový kapitálový poměr ve výši 14,5 % z celkového objemu rizikové expozice podle čl. 92 odst. 3 Nařízení.

C. Nedostatky zjištěné při kontrole a jejich náprava účastníkem řízení

181. Správní orgán zjistil při Kontrole řadu nedostatků v činnosti účastníka řízení a pro nejzávažnější z nich zahájil správní řízení. Účastník řízení po skončení Kontroly začal zavádět změny v řídicím a kontrolním systému. Účastník řízení vyhotovil harmonogram nápravy, ve kterém popis nápravných opatření a termíny uvedené pro jeho zavádění byly správním orgánem akceptovány. Správní orgán účastníkem řízení popsaná nápravná opatření považuje za kroky vytvářející podmínky pro řádné řízení rizik. Účastník řízení přislíbil, že bude další plánovaná opatření uvádět postupně do praxe a průběžně informovat správní orgán.

---

⁷⁴ www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/makroobezretnostni_politika/bezpecnostni_kapitalova_rezerva/index.html.
www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/makroobezretnostni_politika/proticyklicka_kapitalova_rezerva/index.html .

182. Účastník řízení ještě před vydáním tohoto rozhodnutí deklaroval nápravu převážné části nedostatků v postupech řízení úvěrového rizika a řízení úrokového rizika investičního portfolia. Účastník řízení zároveň od počátku aktivně pracuje na nápravě a přislíbil provedení nápravy.
183. S ohledem na výše uvedené skutečnosti a s přihlédnutím k aktivnímu postoji účastníka řízení při odstraňování zjištěných nedostatků správní orgán upustil od uložení nápravného opatření z moci úřední a rozhodl o zastavení tohoto správního řízení ve vztahu k nedostatkům v řízení rizik, pro která neuložil dodatečný kapitálový požadavek.

D. Náklady řízení

184. Správní orgán v rozhodnutí ze shora uvedených důvodů shledal, že účastník řízení svým jednáním porušil zákon o platebním styku. Účastník řízení tedy vyvolal správní řízení porušením své povinnosti. Ustanovení § 79 odst. 5 správního řádu stanoví, že povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou uloží správní orgán účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti. Prováděcí právní předpis stanoví výši paušální částky nákladů řízení a výši paušální částky nákladů řízení ve zvláště složitých případech nebo byl-li přibrán znalec.
185. Prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky 112/2017 Sb., svým § 6 odst. 1 stanovuje, že paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč. Z uvedených důvodů uložil správní orgán účastníku řízení k úhradě náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ustanovení § 81 správního řádu ve spojení s ustanovením § 152 odst. 1 správního řádu rozklad u České národní banky, Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to prostřednictvím sekce licenčních a sankčních řízení. Lhůta pro podání rozkladu činí podle § 83 odst. 1 správního řádu ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Rozklad podaný proti výroku B. nemá odkladný účinek. O rozkladu proti rozhodnutí České národní banky rozhoduje bankovní rada České národní banky.

[REDACTED]

podepsáno elektronicky

[REDACTED]

podepsáno elektronicky

Doručuje se do datové schránky: [REDACTED], advokát registrovaný pod ev. č. ČAK [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

- rozhodnutí bankovní rady České národní banky o rozkladu č.j. 2017/144166/CNB/110 ze dne 26. října 2017, spisová značka Sp/2016/439/573

V Praze dne 26. října 2017
Č. j.: 2017/144166/CNB/110
Počet stran: 11
Vypraveno dne: 27. října 2017

ROZHODNUTÍ O ROZKLADU

Bankovní rada České národní banky (dále jen „bankovní rada“) jako orgán příslušný podle § 5 odst. 2 písm. h) zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o České národní bance“) rozhodovat o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni přezkoumala na základě rozkladu ze dne 18. 8. 2017 podaného Československým úvěrním družstvem, IČO: 649 46 851, se sídlem Gočárova třída 312/52, Pražské Předměstí, 500 02 Hradec Králové, zastoupeným [REDAKCE], advokátem registrovaným pod ev. č. ČAK [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE], rozhodnutí České národní banky ze dne 4. 8. 2017, č. j. 2017/108743/570, sp. zn. Sp/2016/439/573, a po projednání rozkladu v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) rozhodla takto:

Rozklad Československého úvěrního družstva, IČO: 649 46 851, se sídlem Gočárova třída 312/52, Pražské Předměstí, 500 02 Hradec Králové, se podle § 90 odst. 5 správního řádu ve spojení s § 46c zákona o České národní bance zamítá a rozhodnutí České národní banky č. j. 2017/108743/570 ze dne 4. 8. 2017 se potvrzuje.

ODŮVODNĚNÍ

[1.] Ve dnech 7. 3. 2016 až 10. 8. 2016 proběhla u Československého úvěrního družstva (do 31. 5. 2017 AKCENTA, spořitelni a úvěrní družstvo), IČO: 649 46 851, se sídlem Gočárova třída 312/52, Pražské Předměstí, 500 02 Hradec Králové (dále jen „účastník řízení“), kontrola, která byla zahájena doručením oznámení o zahájení kontroly č. j. 2016/026932/CNB/580. Česká národní banka doručila účastníkovi řízení protokol o zjištěních z této kontroly č. j. 2016/111110/CNB/580 (dále jen „Protokol“)¹ dne 23. 9. 2016. Účastník řízení podal dne 7. 11. 2016 námitky proti Protokolu, které byly vyřízeny dne 25. 11. 2016.

[2.] V návaznosti na tuto kontrolu zahájila Česká národní banka jako správní orgán prvního stupně (dále jen „správní orgán prvního stupně“) dne 13. 3. 2017 doručením oznámení o zahájení správního řízení č. j. 2017/36897/570 ze dne 13. 3. 2017 (dále jen „oznámení o zahájení řízení“) s účastníkem řízení správní řízení pro důvodné podezření, že mohl porušit povinnost disponovat podle § 7a zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „ZSÚD“ nebo „zákon o spořitelních a úvěrních

¹ Správní spis č.l. 53-142.

družstvech“) řídicím a kontrolním systémem, jenž by podle § 7a odst. 1 písm. a) ZSÚD zahrnoval předpoklady řádné správy a řízení družstevní záložny a podle § 7a odst. 1 písm. b) ZSÚD řízení rizik adekvátní povaze, rozsahu a složitosti poskytovaných služeb.

[3.] Dne 4. 8. 2017 vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí č. j. 2017/108743/570 (dále jen „rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“), které bylo doručeno účastníkovi řízení téhož dne.

[4.] Výrokem A. rozhodnutí byla účastníkovi řízení uložena podle § 27b odst. 4 písm. c) ZSÚD ve znění účinném do 5. 10. 2016 pokuta 2 000 000 Kč za to, že ode dne 10. 11. 2012 do dne 29. 2. 2016

1. nestanovil konkrétní postupy pro účely ověřování informací od žadatele o úvěr;
2. nezajistil evidenci realizovaných výjimek z postupů stanovených vnitřními předpisy ani sledování a vyhodnocování dopadů poskytnutých výjimek na rizikový profil úvěrového portfolia;
3. nezajistil, aby k čerpání úvěru nedošlo bez splnění schválených podmínek pro uvolnění prostředků ve prospěch protistrany;
4. nezavedl proces monitorování obchodů v průběhu jejich trvání, který by umožnil průběžnou aktualizaci nebo sběrem nových relevantních a spolehlivých informací včas identifikovat změny ve finanční a ekonomické situaci (bonitě) dlužníka a v míře podstupovaného rizika, a to tak, aby součástí procesu monitorování obchodů v průběhu jejich trvání bylo i vyhodnocování plnění (smluvních i zákonných) podmínek ze strany dlužníka a aby proces monitorování obchodů bylo možné rekonstruovat;

tedy nesplnil povinnost stanovenou v příkaze České národní banky č. j. 2012/7347/570 ze dne 1. 8. 2012 (dále jen „Příkaz“), čímž se dopustil správního deliktu podle § 27b odst. 1 písm. b) ZSÚD ve znění účinném do 5. 10. 2016.

[5.] Výrokem B. rozhodnutí správní orgán prvního stupně k nápravě nedostatků zjištěných v oblasti řízení úvěrového rizika uložil účastníkovi řízení podle § 28 odst. 1 ZSÚD, aby podle § 28 odst. 2 písm. a) bod 1. ZSÚD od 1. 1. 2018 udržoval kapitál nad minimální úroveň požadavků na kapitál podle čl. 92 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (dále též jen „Nařízení“) a požadavků na kapitálové rezervy podle tohoto zákona ve výši odpovídající kapitálovému požadavku 3,5 % z celkového objemu rizikové expozice podle čl. 92 odst. 3 Nařízení.

[6.] Výrokem C. rozhodnutí správní orgán prvního stupně zastavil řízení vedené pro ostatní nedostatky v činnosti, pro které bylo správní řízení vedené pod sp. zn. Sp/2016/439/573 s účastníkem řízení zahájeno.

[7.] Dále správní orgán prvního stupně uložil výrokem D. rozhodnutí účastníkovi řízení podle § 79 odst. 5 správního řádu ve vazbě na § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hrađí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, náhradu nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

[8.] Dne 18. 8. 2017 podal účastník řízení proti výroku A. rozhodnutí včasný rozklad, o kterém rozhoduje bankovní rada.

[9.] Účastník řízení rozkladem napadá rozhodnutí v rozsahu výroku A., neboť ten je dle jeho názoru nesprávný, když pro vydání tohoto výroku měly absentovat jakékoli důvody a neodpovídá stavu účastníka řízení ke dni vydání rozhodnutí. Účastník řízení dle svého výslovného tvrzení a návrhu nenapadá výrok B. rozhodnutí, kterým mu byl uložena dodatečná kapitálová požadavka, a nenapadá ani výroky C. a D. rozhodnutí. Účastník řízení navrhuje

bankovní radě, aby výrok A. rozhodnutí zrušila a správní řízení v tomto rozsahu zastavila.

[10.] *V řízení o rozkladu přezkoumala bankovní rada napadené rozhodnutí v rozsahu uvedeném v § 89 odst. 2 správního řádu.*

[11.] Bankovní rada po přezkoumání napadeného rozhodnutí, zejména výroku A. rozhodnutí, a řízení, které mu předcházelo, dospěla k závěru, že správní orgán prvního stupně shromáždil podklady v rozsahu, který je dostatečnou oporou pro vydání napadeného rozhodnutí v souladu s ustanoveními § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.

[12.] Dříve než přistoupí k vypořádání konkrétních námitek účastníka řízení, považuje bankovní rada za důležité se zabývat tím, že dne 1. 7. 2017 nabyl účinnosti zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, (dále jen „zákon č. 250/2016 Sb.“). Ve stejný den pak nabyl účinnosti i zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích, (dále jen „zákon č. 183/2017 Sb.“), který mimo jiné novelizoval i zákon o spořitelních a úvěrních družstvech. Zákon č. 250/2016 Sb. vytvořil jednotný pojem přestupek a sjednotil právní úpravu odpovědnosti za přestupky a zavedl i jednotné řízení o přestupku, proto se bankovní rada zabývala nejprve otázkou, jakou právní úpravu na dotčené řízení při svém rozhodování aplikovat. Podle § 112 odst. 4 zákona č. 250/2016 Sb. se zahájena řízení o přestupku a dosavadním jiném správním deliktu, s výjimkou řízení o disciplinárním deliktu, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle dosavadních zákonů. Vzhledem k tomu, že toto správní řízení o správním deliktu² účastníka řízení nebylo dosud pravomocně skončeno, vycházela bankovní rada při svém rozhodování z dosavadní právní úpravy, jak ji aplikoval správní orgán prvního stupně (viz body 16. až 20. odůvodnění napadeného rozhodnutí).

[13.] Bankovní rada se také zabývala s ohledem na § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. odpovědností účastníka řízení za projednávané správní delikty z hlediska toho, zda úprava odpovědnosti obsažená v uvedeném zákoně není pro účastníka řízení příznivější. V souvislosti s tím pak posuzovala v nové právní úpravě podrobněji upravené druhy správních trestů a dospěla k závěru, že pokuta je po zohlednění všech přitěžujících a polehčujících okolností adekvátním druhem správního trestu, který lze za projednávaný správní delikt uložit. Nová právní úprava tak není pro účastníka řízení příznivější, a proto odpovědnost účastníka řízení za projednávaný správní delikt posuzuje bankovní rada podle dosavadních zákonů (tím není dotčena správní úvaha správního orgánu prvního stupně v bodu 73. odůvodnění napadeného rozhodnutí, v rámci níž přihlédl při stanovení výše sankce k polehčujícím okolnostem i podle zákona č. 250/2016 Sb.).

[14.] Bankovní rada dále zhodnotila úpravu běhu promlčecích, resp. prekluzivních lhůt podle dosavadní a nové právní úpravy. Odkazuje nejprve na subjektivní prekluzivní lhůtu upravenou v ustanovení § 27e odst. 6 ZSÚD ve znění účinném do 30. 6. 2017 v délce 1 roku a objektivní prekluzivní lhůtu pro zahájení správního řízení, která podle zákona o spořitelních a úvěrních družstvech ve znění do 30. 6. 2017 činila 10 let, přičemž se jednalo o lhůty pro zahájení řízení. Podle nové právní úpravy v § 46e odst. 3 zákona o České národní bance ve spojení se zákonem č. 250/2016 Sb. činí tato lhůta 5 let a po zahájení řízení začíná běžet znovu s tím, že v této lhůtě musí být řízení skončeno pravomocným rozhodnutím. Současně v zákoně č. 250/2016 Sb. není stanovena jednorozční subjektivní prekluzivní lhůta pro zahájení

---

² Bankovní rada si je vědoma, že podle § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb. se na dosavadní správní delikty ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona, nicméně v rámci zachování kontinuity s terminologií uvedenou v napadeném rozhodnutí používá bankovní rada v tomto rozhodnutí i nadále pojem správní delikt(y).

řízení. S ohledem na tyto skutečnosti při porovnání lhůt pro zahájení řízení je pro účastníka řízení výhodnější postupovat podle dosavadní právní úpravy s jednoletou subjektivní prekluzivní lhůtou, jejíž uplynutí se také účastník řízení v rozkladu dovolává.

[15.] K jednotlivým námitkám obsaženým v rozkladu uvádí bankovní rada následující vypořádání.

I. K námitkám, že nedostatky z kontroly v roce 2011 byly napraveny a že Česká národní banka byla s provedenými opatřeními seznámena a akceptovala je

[16.] *Účastník řízení namítá, že závěry správního orgánu prvního stupně o tom, že nedostatky z kontroly, která proběhla v roce 2011, nebyly beze zbytku napraveny, jsou fakticky zcela nesprávné. Řešení, které přijal účastník řízení v návaznosti na tuto kontrolu, bylo dle jeho tvrzení „zcela adekvátní a přiměřené požadavkům aplikovaným v roce 2013“.*

[17.] *Ze sdělení České národní banky č. j. 2013/922/580 ze dne 24. 1. 2013 podle účastníka řízení vyplývá, že Česká národní banka byla s provedenými opatřeními seznámena a potvrdila jejich plnou akceptaci. Účastník řízení byl údajně v dobré víře, že všechny nedostatky byly minimálně od roku 2013 řádně zhojeny.*

[18.] *Účastník řízení uvádí, že pokud v praxi došlo k odchylkám, nejednalo se o materiální případy a šlo jen o několik málo zjištění v celkovém kontextu provedené kontroly a výhrad České národní banky.*

[19.] Bankovní rada tyto námitky účastníka řízení považuje za nedůvodné. Správní orgán prvního stupně se s obdobnou argumentací dostatečně vypořádal již v bodech 49. až 51. rozhodnutí, na které bankovní rada odkazuje. Bankovní rada dále zdůrazňuje, že předmětným přípisem č. j. 2013/922/580 ze dne 24. 1. 2013 Česká národní banka vzala na vědomí účastníkem řízení tehdy tvrzenou realizaci nápravných kroků s tím, že uvedla, že „na základě informací předložených v odpočtech lze považovat nápravná opatření za splněná a nedostatky zjištěné v rámci kontroly ČNB za odstraněné, ovšem skutečný stav věci bude ověřen až následnou kontrolou na místě“.

[20.] Sdělení České národní banky tedy nelze interpretovat jiným způsobem, než že Česká národní banka v roce 2013 pouze vzala na vědomí harmonogram nápravných opatření zaslaný účastníkem řízení dne 16. 1. 2013³ (srov. bod 49. napadeného rozhodnutí), v němž účastník řízení pouze deklaroval, aniž by jinak doložil, že nápravná opatření byla přijata v termínech stanovených harmonogramem. Účastník řízení byl současně informován, že skutečná realizace nápravných opatření bude ověřena až následnou kontrolou na místě. Z přípisu České národní banky ze dne 24. 1. 2013 tedy lze dovodit, že k tomuto dni lze vztahovat vědomost České národní banky o účastníkem řízení v té době údajně přijatých opatřeních k nápravě. Nebyla však, a do provedení další kontroly na místě ani být nemohla, dána vědomost o tom, že tvrzení účastníka řízení jsou nepravdivá. Ze samotného harmonogramu zaslaného účastníkem řízení nebylo možné zjistit, že opatření k nápravě dle harmonogramu nebyla účastníkem řízení ve skutečnosti realizována.

[21.] Konkrétní požadavky České národní banky na nápravu zjištěných nedostatků byly uvedeny ve výroku Příkazu, přičemž je podstatné, že zjištěné nedostatky, k jejichž nápravě bylo účastníkovi řízení uloženo v roce 2012 realizovat nápravná opatření, jsou totožné s nedostatky, za které byla napadeným rozhodnutím uložena pokuta, přičemž správní orgán prvního stupně prokázal, že v posuzovaném období náprava ze strany účastníka řízení zjednána nebyla.

---

³ Celý název dokumentu je: „Celkové vyhodnocení realizace Harmonogramu opatření k nápravě nedostatků zjištěných při předchozí kontrole“.

[22.] Bankovní rada odkazuje též na výrok I. Příkazu, poslední odstavec, ve kterém je uvedeno, že účastník řízení „tam, kde povaha konkrétního nápravného opatření vyžaduje, aby postupy byly v souladu s předpoklady řádné správy a řízení společnosti stanoveny ve vnitřních předpisech (§ 9 odst. 1 vyhlášky č. 123/2007 Sb.), zajistí, aby postupy stanovené vnitřními předpisy byly v praxi důsledně dodržovány, a jejich dodržování bylo kontrolováno a bezvýjimečně vyžadováno“. Bylo tedy na účastníkovi řízení, aby opatření k nápravě závadného stavu nejen naplánoval a harmonogram realizace předložil České národní bance (což se stalo na počátku roku 2013), ale aby také tato nápravná opatření realizoval a aby postupy stanovené ve vnitřních předpisech byly dodržovány a jejich dodržování ze strany účastníka řízení kontrolováno. To se mělo stát v termínech uvedených v harmonogramu nápravných opatření. Zavedené postupy pak měly být dodržovány a jejich dodržování účastníkem řízení kontrolováno i v roce 2016, kdy byla provedena u účastníka řízení Českou národní bankou předem avizována kontrola na místě.

[23.] Zda jsou postupy stanovené ve vnitřních předpisech účastníka řízení dodržovány a kontrolovány, mohlo být Českou národní bankou tedy zjištěno až kontrolou na místě v roce 2016, nikoli z harmonogramu nápravných opatření zaslaných České národní bance dne 16. 1. 2013. Z tohoto důvodu nelze počítat uplynutí prekluzivní lhůty od roku 2013, ale až od doby, kdy se mohla Česká národní banka dozvědět, jaký je reálný stav u účastníka řízení. Pokud účastník řízení v roce 2013 uvedl Českou národní banku v omyl, nemůže se toho v roce 2017 dovolávat ve svůj prospěch.

[24.] Pokud jde o námitku materiality, spočívající v tom, že odchylky od plánovaných nápravných opatření byly zjištěny v několika málo případech, bankovní rada odkazuje na vypořádání provedené správním orgánem prvního stupně v bodě 48. rozhodnutí a zdůrazňuje, že z kontrolovaného vzorku 48 dlužníků byl nedostatek v ověřování informací od klientů zjištěn u 10 % dlužníků, nedostatek v poskytování, evidenci, sledování a hodnocení výjimek byl zjištěn u 12,5 % dlužníků, nesplnění podmínek pro čerpání úvěru bylo zjištěno u 14,6 % dlužníků. Průběžný monitoring byl systematicky prováděn tak, že neobsahoval pravidelné rizikově orientované vyhodnocování informací o dlužníkovi, a správní orgán prvního stupně navíc zjistil, že i v případech, kdy účastník řízení měl rizikově relevantní informace k dispozici, nedošlo k jejich promítnutí do hodnocení dlužníka, takže u 31,3 % dlužníků účastník řízení nereflektoval rizika spojená s úvěrem poskytnutým dlužníkovi, která měla být při řádně prováděném monitoringu zohledněna a vyhodnocena. Výsledkem je, že u 54,2 % z kontrolovaných případů byl identifikován alespoň jeden z nedostatků, který měl účastník řízení napravit v souladu s Příkazem. Bankovní rada nepovažuje takový počet zjištěných pochybení za „několik málo pochybení“. Naopak to dále dokládá závažnost protiprávního jednání účastníka řízení, který přestože (i) obdobná pochybení u něj byla zjištěna již v roce 2011, (ii) v reakci na tato pochybení bylo uloženo v roce 2012 Příkazem účastníkovi řízení provést opatření k nápravě a (iii) v roce 2013 avizoval plán nápravy, nápravu nezajistil ještě ani v roce 2016, kdy proběhla u účastníka řízení další kontrola na místě.

II. K námitce, že na základě kontroly z roku 2016 byla již provedena adekvátní nápravná opatření

[25.] *Účastník řízení namítá, že provedl řadu nápravných opatření v průběhu let 2016 a 2017. Ve všech zmíněných případech doložil opatření k nápravě, jejichž adekvátnost Česká národní banka potvrdila sdělením ze dne 31. 5. 2017, ve kterém odsouhlasila všechna opatření do té doby účastníkem řízení přijatá.*

[26.] *Účastník řízení upozorňuje, že všechna opatření přijal po předchozích konzultacích s Českou národní bankou. Účastník řízení provedl změny v oblasti hodnocení dlužníků, čerpání úvěru, kategorizace pohledávek, opravných položek a rezerv, vymáhání či*

monitoringu. Česká národní banka k těmto plánovaným nápravným opatřením ani k termínům jejich realizace nevznesla jakékoli výhrady. Vše bylo provedeno dle účastníka řízení k plné spokojenosti České národní banky.

[27.] Bankovní rada odmítá i tyto námitky účastníka řízení jako nedůvodné. Skutečnost, že účastník řízení následně, po kontrole provedené Českou národní bankou v roce 2016, realizoval nápravu, jak tvrdí, není důvodem pro zánik odpovědnosti za správní delikt spočívající v nesplnění nápravných opatření uložených v Příkazu. Náprava uskutečněná poté, co byl spáchán delikt, nic nemění na tom, že k deliktu došlo.

[28.] Bankovní rada dále zdůrazňuje, že správní orgán prvního stupně účastníkem řízení provedená nápravná opatření v letech 2016 až 2017 dostatečně zohlednil, a to jednak tím, že nebylo účastníkovi řízení uloženo provedení dalších nápravných opatření (bod 47. rozhodnutí), a zároveň jako polehčující okolnost při rozhodování o uložení sankce, což se projevilo ve výši uložené pokuty (bod 73. rozhodnutí a dále vypořádání námitek účastníka řízení v části IV. tohoto rozhodnutí o rozkladu).

III. K námitce prekluze

[29.] *Účastník řízení namítá, že odpovědnost za správní delikt zanikla, neboť Česká národní banka ne zahájila správní řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděla, což bylo nejpozději dne 24. 1. 2013, kdy potvrdila znalost všech nápravných opatření (sdělení České národní banky č. j. 2013/922/580 ze dne 24. 1. 2013).*

[30.] Bankovní rada tuto námitku odmítá jako nedůvodnou a předně odkazuje na bod 14. tohoto rozhodnutí o rozkladu. Vědomost správního orgánu prvního stupně o posuzovaném protiprávním jednání účastníka řízení, a tudíž ani běh subjektivní promlčecí lhůty podle § 27e odst. 5 ZSÚD ve znění účinném do 30. 6. 2017 nemohly nastat na základě informace účastníka řízení o harmonogramu nápravných opatření ze dne 16. 1. 2013 (srov. bod 49. napadeného rozhodnutí) ani na základě přípisu České národní banky ze dne 24. 1. 2013, kterým Česká národní banka harmonogram vzala na vědomí (srov. bod 50. napadeného rozhodnutí). To platí tím spíše, že přípis České národní banky byl vyhotoven čistě jen na základě informací poskytnutých účastníkem řízení o harmonogramu implementace nápravných opatření, která však, jak se během kontroly v roce 2016 ukázalo, nebyla řádně realizována. Česká národní banka se tudíž o této skutečnosti dozvěděla až na základě kontroly na místě v roce 2016, kterou měl být ověřen skutečný stav (nápravy) u účastníka řízení.

[31.] Ve vztahu k námitce prekluze, je také podstatný bod 72. rozhodnutí, ze kterého vyplývá, že účastník řízení měl od uložení povinnosti Příkazem (1. 8. 2012) do zahájení kontroly správním orgánem (tj. 7. 3. 2016) téměř 4 roky na to, aby mohl nápravná opatření implementovat, testovat a zdokonalovat, což však neučinil, jak dokládá vzorek úvěrových případů zpracovaných účastníkem řízení ke dni 29. 2. 2016.

[32.] Bankovní rada však posoudila, zda došlo k včasnému zahájení sankčního správního řízení z hlediska běhu subjektivní promlčecí lhůty podle § 27e odst. 5 ZSÚD ve znění účinném do 30. 6. 2017. Správní řízení bylo zahájeno dne 13. 3. 2017 doručením oznámení o zahájení správního řízení, přičemž kontrola na místě, na niž toto správní řízení navazovalo, proběhla ve dnech 7. 3. 2016 až 10. 8. 2016. Z hlediska prekluze je tedy zásadní, zda vědomost kontrolních pracovníků České národní banky o pochybeních účastníka řízení v oblasti poskytování úvěrů byla dána při zahájení kontroly dne 7. 3. 2016, nebo až později. V té souvislosti je rozhodné posoudit, kdy Česká národní banka disponovala relevantními údaji o stavu úvěrového portfolia, které by umožňovaly identifikovat nedostatky následně vytýkané v sankčním správním řízení účastníkovi řízení. Bankovní rada zjistila, že základní údaje o struktuře úvěrového portfolia byly poskytnuty České národní bance účastníkem řízení

až po zahájení kontroly, a to dne 29. 3. 2016 (zpětně podle stavu ke dni 29. 2. 2016). Tyto údaje však sloužily pouze k výběru vzorku úvěrové dokumentace a s ohledem na jejich povahu z nich tedy ještě nebylo možné nedostatky zjistit. Dne 6. 4. 2016 Česká národní banka vyzvala účastníka řízení k předložení úplné dokumentace k vybraným úvěrovým klientům. Českou národní bankou vyžádaná úvěrová dokumentace byla České národní bance doručena dne 18. 4. 2016. Z toho bankovní rada usuzuje, že vědomost kontrolních pracovníků, resp. České národní banky, o nedostacích účastníka řízení v oblasti poskytování úvěrů nemohla nastat dříve než 18. 4. 2016, pravděpodobně však nastala ještě později (po ukončení analýzy ve výzvě vyžadovaných údajů). Jednoroční prekluzivní lhůta tedy nemohla uplynout dříve než 18. 4. 2017, tj. rok poté, kdy byly účastníkem řízení poskytnuty dokumenty k jednotlivým úvěrovým případům a kdy nejdříve mohla Česká národní banka zjistit, zda byla povinnost k přijetí opatření k nápravě uložená Příkazem v roce 2012 skutečně splněna. Subjektivní promlčecí lhůta pro zahájení řízení o projednávaném správním deliktu tak byla zachována.

IV. K námitkám týkajícím se uložené sankce

[33.] *Účastník řízení namítá, že pokuta ve výši 2 000 000 Kč nemůže plnit preventivní účinek (ve smyslu individuální prevence a generální prevence) a má pouze přehnaný represivní účinek.*

[34.] *Účastník řízení namítá, že pokuta je ukládána v době, kdy „dávno došlo k zániku odpovědnosti za daný delikt“, neboť správní orgán prvního stupně nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o deliktu dozvěděl, tedy od 24. 1. 2013.*

[35.] *Účastník řízení namítá, že pokuta je nejvyšší v sektoru bank a družstevních záložen. Při srovnání s pokutami uloženými obchodníkům s cennými papíry se jedná o pátou nejvyšší pokutu. K doložení svých tvrzení předkládá účastník řízení přehled pokut uložených správním orgánem prvního stupně od roku 2012 bankám a družstevním záložnám a pokut nad 1 000 000 Kč uložených obchodníkům s cennými papíry za porušení zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Účastník řízení dále uvádí, že společenská nebezpečnost jeho jednání je nepochybně výrazně nižší než v jiných případech, kdy za daleko závažnější prohřešky vedoucí ke vzniku reálných škod a narušení důvěry ve finanční trh uložil správní orgán prvního stupně sankce na obdobné úrovni. Účastník řízení namítá, že uložená pokuta je zcela bezprecedentní a je srovnatelná pouze s pokutou udělenou společnosti Key Investments a.s.*

[36.] *Účastník řízení je navíc trestán v době, kdy již napravit vytykané nedostatky.*

[37.] *Podle účastníka řízení správní orgán prvního stupně dostatečně nezohlednil všechny polehčující okolnosti, zejména aktivní přístup účastníka řízení k řešení identifikovaných nedostatků, skutečnost, že aktivně připravoval příslušné změny vnitřních procesů, že poskytoval České národní bance součinnost a postup s Českou národní bankou vždy konzultoval a že výhrady se týkají období, které předcházelo transformaci a úpravám vnitřních předpisů a procesů.*

[38.] Bankovní rada odmítá i tyto námitky účastníka řízení jako nedůvodné.

[39.] Pokud jde o účel sankce, bankovní rada konstatuje, že pokuta má plnit nejen funkci a) individuálně a generálně preventivní, tj. funkci výchovnou, ale též b) funkci represivní.

[40.] Pokud jde o **funkci preventivní**, jedním sledovaným cílem je náprava na straně účastníka řízení (význam individuální prevence), druhým cílem je generálně preventivní účel sankce. Dle relativní teorie trestu se totiž přikládají trestu určité cíle užitečné pro společnost, zejména platí zásada „trestá se, aby nebylo páčáno zlo“. Smyslem uložení trestu v konkrétním případě je proto jak výchovné působení na účastníka řízení, tak výchovné působení na další dohlížené osoby.

[41.] **Význam individuální prevence** uložené sankce dokládá dosavadní chování účastníka řízení, který k nápravě dříve zjištěných nedostatků (viz opatření uložené Příkazem v roce 2012) přistoupil až s několikaletým odstupem v letech 2016 a 2017 pod tlakem sankčního správního řízení. Bankovní rada připomíná, že účastník řízení reagoval na Příkaz pouze tak, že informoval Českou národní banku o harmonogramu nápravných opatření, nápravná opatření však včas a řádně nerealizoval, přestože mu bylo v roce 2013 Českou národní bankou sděleno, že realizace nápravy bude následně zkontrolována (k čemuž došlo v roce 2016).

[42.] Pokud jde o **generálně-preventivní účel sankce**, bankovní rada nemůže rezignovat na plnění povinnosti v oblasti dohledu nad finančním trhem a dát účastníkům finančního trhu signál, že trestáno bude až opakované porušení zákona, resp. opakované nezjednání nápravy. Nelze tolerovat ani poskytování nepravdivých informací České národní bance ze strany dohlížených subjektů. To by mohlo vést k rezignaci na řádné a včasné plnění zákonných povinností dohlíženými subjekty s tím, že tyto povinnosti budou plněny až poté, co proběhne kontrola České národní banky, či až bude hrozit uložení sankce. Nápravná opatření by pak mohla být dohlíženými subjekty ignorována.

[43.] Pokud jde o **represivní účel sankce**, ten vychází ze základního předpokladu, že porušení zákona má být potrestáno a trest má být delikventem pocíten úkorně. Tedy ani spolupráce účastníka řízení a přijetí nápravných opatření nic nemění na skutečnosti, že k protiprávnímu jednání došlo a může za ně být uložena sankce. Při jejím ukládání má správní orgán prvního stupně vzít v úvahu zejména závažnost deliktu, která je dána mj. způsobem jeho spáchání, jeho následky a okolnostmi, za nichž byl spáchán, a přihlídnout k majetkovým poměrům účastníka řízení (tj. k finanční situaci) a k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem.

[44.] Bankovní rada v souvislosti s výší uložené sankce dále odkazuje na judikaturu správních soudů k výši pokut a cituje z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 9/2008-133: „[t]o samozřejmě neznamená, že by pokuta za jiné správní delikty měla ztratit cokoliv ze své účinnosti. Naopak, ... aby pokuta za jiný správní delikt naplnila svůj účel z hlediska individuální i generální prevence, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Odpovídající intenzita majetkové újmy bude v konkrétních případech záviset na řadě faktorů, v první řadě však na závažnosti spáchaného deliktu.“ a z nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 14/09 (N 183/63 SbNU 117; 22/2012 Sb.): „[j]e samozřejmé, že uložení této sankce je pro pachatele nepříjemné a úkorné, avšak takový účinek je přirozenou a dokonce žádoucí vlastností jakékoli sankce - pokud by tomu tak nebylo, vytratil by se generálně preventivní smysl sankcí.“

[45.] S ohledem na výše uvedené bankovní rada odmítá, že by uložená sankce neplnila funkci preventivní a že by měla přehnaný represivní účinek. Bankovní rada zdůrazňuje, že pokuta byla uložena za daných skutkových okolností v relativně nízké výši, která odpovídá 10 % horní výměry, jež činí 20 000 000 Kč (viz bod 69. napadeného rozhodnutí). Výše uložené pokuty podle bankovní rady nesvědčí o přehnaně represivních účincích.

[46.] Bankovní rada odmítá i námitku prekluze a odkazuje na body 30. až 32. tohoto rozhodnutí o rozkladu. Účastník řízení nebyl potrestán za protiprávní jednání, u něhož došlo k zániku odpovědnosti.

[47.] Bankovní rada odmítá považovat skutečnost, že účastník řízení v letech 2016 a 2017 dobrovolně napravil zjištěné nedostatky a spolupracoval se správním orgánem prvního stupně, za důvod, který by sám o sobě měl vést správní orgán prvního stupně nebo bankovní radu k zastavení řízení a upuštění od uložení pokuty, viz body 27. a 28. tohoto rozhodnutí o rozkladu.

[48.] K námitce, že pokuta je nejvyšší v sektoru úvěrových institucí od roku 2012 a že jde o pátou nejvyšší pokutu při srovnání s pokutami uloženými obchodníkům s cennými papíry,

bankovní rada uvádí, že jde o účelovou a nesprávnou argumentaci účastníka řízení. Účastník řízení totiž nepředkládá porovnatelné případy, ale přehled sankcí uložených typově odlišným subjektům, u kterých byl posuzován jiný skutkový stav, a jiné byly také rozhodné okolnosti. Účastník řízení doložil seznam osob, kterým byla uložena sankce, s popisem deliktu, výší uložené pokuty a s datem vydání rozhodnutí. Obecně k tomu účastník řízení uvedl, že v jiných případech došlo ke vzniku reálných škod a narušení důvěry ve finanční trh, přesto byly sankce obdobné jako v jeho případě, kdy však byla společenská závažnost protiprávního jednání nižší. Konkrétně účastník řízení toto tvrzení doložil jen odkazem na „nechvalně známý medializovaný“ případ společnosti Key Investments a.s.

[49.] Podle bankovní rady není možné porovnávat pokuty uložené obchodníkům s cennými papíry s případem účastníka řízení, když tyto pokuty byly uloženy za porušení jiného právního předpisu (zákon o podnikání na kapitálovém trhu), tj. za jiné delikty. V každém případě pak byla dána jiná závažnost, a to zejména délkou protiprávního jednání, vznikem újmy způsobené zákazníkům, výší neoprávněného majetkového prospěchu apod., často byl dán souběh deliktů a bylo nutné aplikovat absorpční zásadu. Bylo nutné posoudit také rozdílné majetkové poměry. Rozhodnutí ve věci Key Investments a.s., kterým byla uložena pokuta 2 500 000 Kč a na které účastník řízení odkazuje, nabylo právní moci dne 12. 1. 2012. Od té doby však došlo také k vývoji rozhodovací praxe České národní banky. Podle názoru bankovní rady není možné mechanicky akceptovat závěr, že by v nově projednávaných případech obchodníků s cennými papíry měly být pokuty zastropovány částkou 2 500 000 Kč. Tím spíše nelze aplikovat závěr založený na případě Key Investments a.s. na projednávaný případ spořitelního a úvěrního družstva, tj. typově jiného subjektu, a u zcela jiného deliktu, posuzovaného podle jiné právní úpravy, a v roce 2017. Bankovní rada k námitce účastníka řízení odkazuje na rozhodnutí Městského soudu v Praze č. j. 3Af 37/2015 - 80 ze dne 8. 9. 2017, ve kterém soud uvedl: „K námitce, že uložena výše sankce 3 000 000 Kč je ve zjevném rozporu s výší sankcí, které byly v posledních letech žalovanou ukládány za pochybení obdobného charakteru, soud uvádí, že v obecné rovině lze souhlasit s žalobcem, že správní orgány by měly rozhodovat v obdobných věcech obdobným způsobem tak, aby nebylo porušeno legitimní očekávání účastníků řízení. Současně je však třeba trvat na relativní vázanosti správních orgánů dosavadní správní praxí do té míry, že ji nelze uplatňovat absolutně.“

[50.] V případech Artesa, spořitelní družstvo, a společnosti Equa bank a.s. byly pokuty uloženy za porušení zákona o bankách, avšak v souvislosti s neposkytnutím součinnosti České národní bance, tj. za jiné delikty, než za který byl postižen účastník řízení, a s případem účastníka řízení je také nelze porovnávat.

[51.] Z námitek účastníka řízení tedy nevyplývá, v čem je jeho případ srovnatelný co do skutkového stavu s případy, které uvádí v rozkladu. Samotná výše uložené pokuty v případě účastníka řízení a v ostatních případech, zejména pokud jde o typově odlišné delikty jiných subjektů (viz výše), rovněž nesvědčí o přehnaně represivním účinku uložené sankce. Bankovní rada při porovnání případu účastníka řízení s dalšími případy uvedenými ve výčtu předloženém účastníkem řízení v rozkladu neshledala, že by pokuta uložena účastníkovi řízení byla v excesivní výši nebo že by vybočovala z dosavadní rozhodovací praxe.

[52.] Ke zhodnocení polehčujících a přitěžujících okolností bankovní rada odkazuje na body 62. až 73. napadeného rozhodnutí, ze kterých plyne, že správní orgán prvního stupně přihlédl k závažnosti deliktu a okolnostem, za nichž byl spáchán, jak je stanovil § 27e odst. 4 ZSÚD ve znění účinném do dne 5. 10. 2016, a že správní orgán prvního stupně přihlédl také k nové právní úpravě, tedy k § 37 zákona č. 250/2016 Sb.

[53.] Bankovní rada považuje jednání účastníka řízení stejně jako správní orgán prvního stupně za závažné, neboť účastník řízení se opakovaně dopustil obdobných závažných

nedostatků při poskytování úvěrů, přestože u něho proběhla v roce 2012 kontrola a přestože oznámil České národní bance provedení nápravy, ke které však, jak bylo zjištěno během další kontroly v roce 2016, nedošlo. Závažnost zvyšuje i okolnost, že nedostatky byly u účastníka řízení dány po dlouhou dobu (viz bod 72. napadeného rozhodnutí, byť nešlo o celé 4 roky, jak uvádí správní orgán prvního stupně). Bankovní rada k závažnosti deliktu dále odkazuje zejména na body 70. až 72. napadeného rozhodnutí a na body 20. až 24. tohoto rozhodnutí o rozkladu.

[54.] Pokud jde o polehčující okolnosti, bankovní rada je toho názoru, že ty byly správním orgánem prvního stupně při úvaze o výši sankce dostatečně zohledněny. Bankovní rada odkazuje zejména na bod 73. napadeného rozhodnutí, ze kterého vyplývá, že správní orgán prvního stupně přihlédl k tomu, že (i) účastník řízení deklaroval zjednáání nápravy, (ii) účastníkovi řízení byla uložena první sankce a že (iii) účastník řízení poskytoval součinnost. Dále bankovní rada odkazuje na bod 64. napadeného rozhodnutí, ze kterého vyplývá, že nebyla zjištěna ztráta třetích osob. To, že k aktivnímu přístupu účastníka řízení, spolupráci s Českou národní bankou a k přijatým preventivním opatřením bylo při ukládání sankce přihlédnuto, lze dovodit také z výše pokuty. Účastník řízení se dopustil závažného protiprávního jednání, přesto mu byla uložena pokuta na úrovni 10 % horní hranice zákonného rozpětí. Nelze považovat za nedostatečné zohlednění nápravných opatření, pokud se správní orgán prvního stupně v rozhodnutí detailně nezabýval jednotlivými nápravnými nebo preventivními opatřeními přijatými účastníkem řízení. Skutečnost, že účastník řízení procházel transformací, pak za polehčující okolnost považovat nelze.

V. K námitkám k určení dodatečného kapitálového požadavku

[55.] *Účastník řízení namítá, že vedle sankce byl výrokem B. rozhodnutí uložen dodatečný kapitálový požadavek ve výši 3,5 %, což nelze považovat za adekvátní, když účastník řízení sám rozhodl, že nebude poskytovat úvěry. Účastník řízení, aniž by napadal uložení dodatečného kapitálového požadavku, uvádí, že již dnes dodržuje vyšší kapitálový požadavek, než je vyžadováno regulací, o čemž pravidelně informuje Českou národní banku.*

[56.] *Účastník řízení uvádí, že proti výroku B. rozhodnutí o dodatečné kapitálové potřebě se nelze efektivně bránit ani jej rozporovat, neboť není zřejmé, jakým způsobem správní orgán prvního stupně dospěl k důvodu a výši dodatečné kapitálové potřeby v jednotlivých oblastech. Ve spise nebyly založeny výpočty a dokumentace provedeného expertního posouzení. Rozhodnutí je tak dle účastníka řízení nepřezkoumatelné a z výše uvedených důvodů vadné.*

[57.] *Vzhledem k účelu dodatečné kapitálové potřeby, kterým je zejména zájem na ošetření rizik do budoucnosti a pokrytí regulatorního kapitálu, má účastník řízení za to, že uložení tohoto opatření je věcně nedůvodné, a to zejména proto, že se celkové riziko podstupované účastníkem řízení snížilo v důsledku rozhodnutí neposkytovat úvěry a v důsledku odstranění vad v řídicím a kontrolním systému.*

[58.] Bankovní rada konstatuje, že účastník řízení podal rozklad pouze proti výroku A. napadeného rozhodnutí, kterým byla účastníkovi řízení uložena pokuta za správní delikt, a nikoliv proti dalším částem rozhodnutí, které již nabyly právní moci. Účastník řízení totiž v rozkladu přímo uvádí, že dodatečný kapitálový požadavek nenapadá, a naopak výslovně navrhuje zrušit pouze výrok A. napadeného rozhodnutí (srov. body 4., 29. a 43. rozkladu).

[59.] S ohledem na uvedené proto bankovní rada nepovažuje tuto argumentaci za podání rozkladu proti výroku B. rozhodnutí ani za podnět k provedení přezkumného řízení ve vztahu k výroku B.

[60.] Bankovní rada také odkazuje na tvrzení účastníka řízení, dle kterého udržuje kapitálový požadavek na vyšší úrovni, než je vyžadováno regulací (body 29. a 33. rozkladu), tedy ani z tohoto věcného důvodu by nedával rozklad proti rozhodnutí o uložení dodatečného kapitálového požadavku na nižší úrovni smysl.

[61.] Bankovní rada současně přihlédla k tomu, že argumentace účastníka řízení týkající se výroku B. rozhodnutí není aplikovatelná na výrok A., protože důvody pro uložení pokuty a dodatečného kapitálového požadavku byly zcela odlišné. Zatímco důvodem pro uložení pokuty byl správní delikt, kterého se účastník řízení dopustil tím, že u něho byly dány nedostatky v oblasti poskytování úvěrů, jejichž odstranění mu bylo uloženo Příkazem, důvodem pro uložení dodatečného kapitálového požadavku byla zvýšená rizika spojená s činností účastníka řízení v době vydání rozhodnutí, která bylo nutné pokrýt dodatečným kapitálem.

[62.] Pokud jde o tvrzení účastníka řízení, že podklady, ze kterých správní orgán prvního stupně vycházel při hodnocení situace účastníka řízení a na jejichž základě uložil dodatečný kapitálový požadavek, nejsou založeny ve spise a nejsou účastníkovi řízení známy, odkazuje bankovní rada na body 169. až 180. rozhodnutí. Účastník řízení nepředložil v rámci správního řízení ani spolu s rozkladem žádné informace, podklady, argumenty nebo výpočty, které by rozporovaly zjištění správního orgánu prvního stupně.

***

[63.] Bankovní rada po posouzení věci dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí vadami způsobujícími jeho nesprávnost či nezákonnost. S ohledem na výše uvedené považuje bankovní rada námitky uvedené v rozkladu za nedůvodné a rozhodla tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí se v souladu s ustanovením § 152 odst. 4 ve spojení s § 91 odst. 1 správního řádu nelze dále odvolat.

otisk úředního razítka

podepsáno elektronicky

podepsáno elektronicky